NATIONAL LIBRARY
JUN 22 1970
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS. Telephones: 921-7121; 465-7902. United States Editorial Offices—New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

LATVIJA

AMERIKĀ

43. N-RS. SESTDIENA, 1970. G. 6. JŪNIJS 20. GADS

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atb. redaktors: ALFRĒDS VINČELS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921-7121. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994-7917. Čikāgas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744

SATURDAY, JUNE 6, 1970 SECOND CLASS MAILL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 25 centi

Nepalikt veclatviešiem, bet klūt jaunlatviešiem

TORONTO LATVIEŠU TAUTAS AUGSTSKOLAS SESTDIENAS ĢIMNAZIJAS 14. IZLAIDUMA AKTS

Brīvas pasaules audzēkņu skaita ziņā lielākās latviešu ģimnazijas izlaiduma aktā 30. maijā Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē bez skolēniem un skolotājiem pulcējās ap 100 apmeklētāju, kuri, kājās piecēlušies, sveica A. Rozīša, I. Putniņas un M. Barušas nesto skolas karogu un pārējos absolventus, tiem ieņemot goda vietas, kamēr skolas pianiste O. Upeniece intonēja „Cēli kā dzimtenes dievnami", pēc tam atskaņoja Kanadas himnu.

Māc. Ā. Čops svētrunai par tematu bija izvēlējies vārdus „Ļaunums lai tevi neuzvar, bet uzvari tu ļaunu ar labu!" Saņemot gatavības apliecības, — norādīja mācītājs, — jādomā par to, cik sarežģīts ir vārds gatavība, ja to attiecina uz cilvēku, jo kurš gan var par sevi sacīt, ka ir gatavs? Laika tecējumā mainījušās domas par izglītību, par mācīšanos vispār. Kādreiz domāja, ka skolā iemāca visu, kas vajadzīgs, lai cilvēks būtu gatavs dzīvei. Tagad saka, ka neviens nezina, ko dzīve no cilvēka prasīs pēc 10 vai 15 gadiem. Ja to nezina, bet pazīst dzīves straujās maiņas un progresu, tad nevar arī zināt, kādam jābūt cilvēkam, lai tas būtu gatavs dzīvei. Tādēļ skolai jānoved tik tālu, lai tās beidzējs var turpināt apzināti mācīties un audzināt pats sevi līdz mūža galam. Tādā veidā tad arī jāsaprot jēdziens gatavības apliecība: ka tās saņēmējs ir sagatavots mācīties un ļaut sevi audzināt arī turpmāk, visu mūžu.

Mācītājs norādīja uz ģimnazijas galveno uzdevumu, kas minēts izlaiduma akta programmā: savas valodas kopšana un tautiskās piederības izpraša̧na. Jautājis, kādēļ jākopj latviešu valoda un jāizprot piederība pie savas tautas, runātājs uzsvēra, ka tam visam ir dziļi morālisks un ētisks pamats, to plašāk iztirzājot, cita vidū norādot, ka Kaudzīšu Matīss, runājot par tautas atmodas laikmetu, minējis veclatviešus un jaunlatviešus. Veclatvieši bijuši tie, kas vienlīdz labi pratuši kā latviešu, tā vācu valodu, bet savā starpā sarunājušies tikai vāciski, turpretim jaunlatvieši, tāpat labi pārvaldot abas valodas, savstarpēji runājuši tikai latviski. „Jūs sevi pieskaitīsit pie jaunlatviešiem?" vēršoties pie audzēkņiem, jautāja mācītājs, tāču konstatēja, ka mūsdienās gan vairāk liekas, ka jaunie ir veclatvieši, jo, protot arī latviešu valodu, savā starpā tomēr vairāk sarunājas angļu valodā. Mācītājs vēlēja absolventiem nekad nepalikt veclatviešiem, bet censties būt jaunlatviešiem, kuri, pārvaldot, varbūt, daudzas valodas, apzinās, ka sava latviešu valoda kopjama ar mīlestību, jo tās nekopšana ir morālisks ļaunums. „Dzīve ir cīņa," svētrunu pabeidza māc. Ā. Čops, „un cīņas laukā jāskatās, lai ļaunums tevi neuzvarētu, bet tu uzvarētu ļauno ar labo."

Toronto latviešu tautas augstskolas vadītājs A. Sudmalis uzrunā norādīja, ka viss, ko absolventi skolā mācījušies, paliks viņu garapūrā un vedīs pa gaišiem dzīves ceļiem. „Nevis graut, bet celt — lai ir jūsu dzīves ideāls!" vēlēja runātājs, pateicoties par veikto skolotājiem, vecāku padomei, atsevišķiem vecākiem un visiem labvēļiem, kuri pielikuši roku kopīgajā darbā. Aizvadīto mācību gadu A. Sudmalis atzina par sekmīgu, ko liecina arī tas, ka Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonds ģimnazijas drāmatiskajam pulciņam nule piešķiris atzinības balvu. Uzrunas nobeigumā TLTA vadītājs aicināja vienoties Latvijas himnā.

Sniedzot darbības atskatu, direktrise V. Slavieša minēja, ka šis bijis jau 17. ģimnazijas darbības gads; pirmajos 13 mācības notikušas Sv. Andreja baznīcas telpās, bet tagad Latviešu namā. Līdz šim ģimnaziju beiguši 210 audzēkņu ar gatavības apliecībām, bet 7 bez tām. Aizvadītajā mācību gadā skola darbu uzsāka ar 107 audzēkņiem, bet gada beigās to bija 100. Strādājuši 15 skolotāji, 3 izpalīgi, darbvede un pianiste. Absolventu klase mācības ģimnazijā uzsāka 1966. gada rudenī Sv. Andreja baznīcas telpās ar 18 audzēkņiem, no kuriem tagad skolu beiguši 10 ar gatavības apliecībām, bet viens ar liecību. Griežoties pie absolventiem, V. Slavieša jautāja, vai viņi vēl atceras pirmo mācību dienu, pēc tam pakavējās atmiņās, pabeidzot uzrunu ar atzinumu, ka „mūsu karogs jūs vienos ideālos un darbos". — „Palieciet uzticīgi saviem ideāliem un apzināties, ka garīgie spēki ir stiprākais ierocis cīņā par tautas labklājību un nākotni!" vēlēja direktrise.

Skolas karoga ienesējiem zālē nododot šo Latvijas brīvības simbolu nākošās abitūrientu klases pārstāvjiem Elmāram Bērziņam, Sandrai Indzerei un Zanei Ezerai, tradicionālos vārdus par sarkanbaltsarkanā karoga krāsu nozīmi teica P. Ancāns, karoga nodevējam un saņēmējam sakot atgādinājuma un solījuma vārdus, kuri atskan katrā ģimnazijas izlaiduma aktā, bet pianistei O. Upeniecei intonējot „Tēvu zemes mīlestību mēs ar darbiem rādīsim!", dziesmas nobeigumu kopīgi dziedot visai skolas saimei un [illegible] dalībniekiem.

Pie karoga jau stāvot un mainoties nākošā gada absolventiem, visi 10 šāgada gatavības apliecību saņēmēji sniedza kopreferātu par tematu „Patriotisms latviešu dzejā", dažam runājot pilnīgi brīvi no atmiņas, citiem „iemetot acis" palaikam teksta lapiņā vai to nolasot, bet visiem apliecinot labu latviešu valodas izrunu. Referāta ievadījumā M. Baruša runāja par Leonīdu Breikšu, viņa dzīvi un darbiem, izjusti noskandējot viņa garo dzejoli „Varoņi Brāļu kapos". Edvardu Virzu raksturoja I. Krastiņš, bet viņa dzejoli „Latvijai" teica J. Čube. Pie Annas Brigaderes pakavējās A. Gubiņš, viņas dzejoli „Trīs vārdi" deklamējot A. Rozītim, bet par Jāni Raini runāja E. Langenfelds, dzejoli „Sāpes un cerības" sakot U. Siksnam. I. Putniņa raksturoja Kārli Skalbi un teica viņa dzejoli „Mūžam zili", bet E. Šmits pakavējās pie Andreja Eglīša, viņa dzejoli „Dzirdu es māmuļas lūgšanu" drošī skandējot P. Ancāņam. Referātu absolventi pabeidza, kopruna̧ teicot fragmentus no Andreja Eglīša „Dievs, Tava zeme deg" — vietu ar „Mūsu Tēvs debesīs" caurvijumu.

Izsniedzot gatavības apliecības, direktrise V. Slavieša paziņoja, ka īpaši izlaiduma akta vajadzībām archibīskaps A. Lūsis dāvinājis 8, bet N. Breņķe 18 grāmatu, kamēr Toronto latviešu korporāciju kopa ziedojusi 25 dol., LPB Kanadas kopa 25 dol. un E. Ošiņa-Bērziņa 20 dol. Direktrisei asistējot izlaiduma klases audzinātājam H. Miķelsonam un latviešu valodas semināru vadītājam L. Vīkam, gatavības apliecības un pa grāmatai saņēma absolventi Pēteris Ancāns, Maija Baruša, Jānis Čube, Arnis Gubiņš, Ivars Krastiņš, Ēriks Langenfelds, Ingrīda Putniņa, Arnis Rozītis, Uldis Siksna un Edgars Šmits. (Ar liecību ģimnazijas kursu pabeidza Imants Jansons.)

Kā katru gadu, arī šoreiz bija daudz apbalvojumu. Par labākajām sekmēm mācībās atsevišķajās klasēs grāmatas saņēma: 4. resp. absolventu klasē — Arnis Rozītis ar 91% sniegumu un Maija Baruša 88%, 3a. klasē — Māra Konce 99,4% un Rasma Caune 92,7%, 3b. klasē — Sandra Indzere 99,4% un Zane Ezera 98,7%, 2a. klasē — Andris Liepiņš 97,8% un Dace Budrēvica 93,4%, 2b. klasē — Sarma Zubāne 100% un Andrejs Pakrastiņš 96,2%, 1a. klasē — Dzintra Krēsliņa 95,1% un Sandra Cicurska 94,5%, bet 1b. klasē — Vizma Maksiņa 95,7% un Ilze Andžāne 92,8%. Par nevienas mācību gada stundas nekavēšanu grāmatas saņēma Rasma Caune, Andrejs Pakrastiņš, Pēteris Snuciņš (1a. klasē), kas gan iztrūka tieši šai aktā, un Vizma Maksiņa. Rakstnieces Birutas Senkēvičas gadskārtējo balvu par latvisko stāju, lietojot latviešu valodu ne tikai klasē, bet arī savstarpējās attieksmēs, pasniedzot pašai naudas balvas dāvinātājai, saņēma Maija Baruša. Tā saukto izturības balvu, šoreiz par 4 gadu darbošanos skolas drāmatiskajā pulciņā, izpelnījās Pēteris Ancāns, bet divas grāmatu balvas — par izcelšanos ar kārtīgu ģērbšanos vienmēr ģimnazijas tērpā un kā labākais skolēns reliģijā un ētikā — saņēma Arnis Rozītis. Par izturību V. Slavieša cildināja arī Ingrīdu Putniņu, kas, sākot ar pirmo dienu pamatskolas pirmskolā un beidzot ar pēdējo klasi ģimnazijā, nepārtraukti izturējusi visu daudzgadīgo mācību gaitu.

Izlaiduma akta dalībnieku priekšā aicināja visus ģimnazijas drāmatiskā pulciņa tēlotājus un techniskos darbiniekus, kuŗus sakarā ar Kultūras fonda atzinības balvas piešķiršanu uzrunāja LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, cildinot viņu veikumus ar R. Blaumaņa lugas „No saldenās pudeles" iestudējumu, bet naudas balvu pulciņa vadītājam un režisoram H. Miķelsonam — domātu pulciņa turpmākajai darbībai — pasniedza LNAK valdes pr-dis T. Kronbergs. Visi pulciņa dalībnieki un darbinieki saņēma pa ziedam kā pateicību no skolas, bet H. Miķelsons pateicās vecākiem un latviešu sabiedrībai par pulciņa darba sekmēšanu un atbalstīšanu.

Vēl pateicību ar ziediem saņēma A. Krastiņš un K. Kalniņa kā vecāki, kas 4 un vairāk gadus darbojušies skolas padomē, tad absolventu klases audzinātājs H. Miķelsons atvadījās no saviem audzēkņiem, atzīstot, ka ir daudz skaistu vārdu, bet šim brīdim īsti piemērotu trūkst, tādēļ viņam tādus grūti atrast. Taču viņš šādus vārdus tomēr atrada, uzrunas nobeigumā nešauboties, ka „mēs vēl nešķiramies, jo tiksimies šai pašā pilsētā, pārbaudīsim viens otru, vai darām to, uz ko esam aicināti un mudināti". H. Miķelsons pavēstīja, ka jau sarunājis tikšanos ar visiem saviem audzēkņiem pēc 5 gadiem, lai tad pārrunātu, kā katram gājis.

Apsveicot absolventus, archibīskaps A. Lūsis atzina, ka nākt uz latviešu ģimnazijas sarīkojumu ir tikpat kā atdzerties pie dzidras akas. Viņš norādīja, ka absolventu referātā raksturotie dzejnieki bijuši ne tikai skaistu vārdu rakstī-

(Nobeigums 4. lpp.)

Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas 14. izlaidums 30. maijā, Sv. Jāņa baznīcas telpās. 1. rindā no kreisās audzinātāji: I. Pilpe, J. Ozols, J. Mežaks (LNAK izglītības noz. vad.), absolventu klases audzinātājs H. Miķelsons, direktrise V. Slavieša, audzinātāji L. Viks, E. Ezera, TLTA vadītājs A. Sudmalis, skolotāja A. Cēbere, māc. Ā. Čops un mākslinieks J. Zuntaks.
2. rindā no kreisās absolventi: Jānis Čube, Ivars Krastiņš, Arnis Gubiņš, Ingrīda Putniņa, Maija Baruša, Arnis Rozītis, skolotāji O. Sils, O. Upeniece un Ed. Kalviņš. Aizmugurē absolventi — Ēriks Langenfelds, Pēteris Ancāns, Edgars Šmits un Uldis Siksna. Foto: J. Ligers

J. Grodnis

Nekas nav mainījies

Vietnamas kaŗu mēs varam apzīmēt par vienreizēju kaŗu pasaules vēsturē, jo tam nevar noteikt precīzu (dienu) sākumu un nevar saskatīt arī galu. Tas ir vienreizējs vēsturē arī tanī ziņā, ka pret cilvēku dzīvībām tiek iemainīti dolari, ASV valdībai tanī pašā laikā izšķiežot biljonus. Tā ir milža cīņa ar punduriti, cīņa ar kaŗa vēsturē neparastiem noteikumiem. Milzis nedrīkst uzbrukt punduritim un to nonāvēt, bet gan tikai atvairīt tā uzbrukumus paša pagalmā. Šī kaŗa sauklis ir: nevis cīņa par uzvaru, kā tas ir parasti, bet gan cīņa par mieru! Teorētiski šis karš nekad nevar beigties, jo pretinieks necīnās par mieru, bet gan par uzvaru. Tas labi zina, ka cīņu laukā tas uzvarēt nevar, bet var gan stipro pretinieku nogurdināt.

Pēc līdzšinējo cīņu norises 6. maijā nāca negaidīts pārsteigums — ASV prezidents Niksons pavēlēja ASV kaŗaspēkam iesoļot Kambodžā. Tā šķita pirmā zīme, ka mainīsies ASV kaŗa politika un iesāks cīņu par uzvaru. Šādai prezidenta rīcībai, manuprāt, bija vairāki svarīgi motīvi. — Miera sarunas ar komūnistiem Parīzē bija cietušas pilnīgu neveiksmi. Niksons 1968. gada prezidenta vēlēšanās bija solījis Vietnamas kaŗu izbeigt un ASV cīnītājus pārvest mājās. Prezidents jutās spiests glābt jauno Kambodžas valdību, kuŗa, pretēji komūnistiem labvēlīgi noskaņotā prinča Sihanuka valdībai, rādījās labvēlīga ASV un Dienvidvietnamai. Pretējā gadījumā komūnisti īsā laikā būtu pārņēmuši savās rokās visu Kambodžu. Būtu cietusi neveiksmi visa prezidenta Niksona „vietnamizēšanas" politika, kas nozīmētu turpmāko cīņu ar komūnistiem Vietnamā pakāpeniski nodot pašu dienvidvietnamiešu rokās un ASV cīnītājus atvilkt no Vietnamas cīņu lauka. Lai „vietnamizēšanas" politika sekmīgāk īstenotos, bija nepieciešami iesoļot Kambodžā un iznīcināt komūnistu paslēptuves, no kuŗām tie uzbruka jau 6 gadus svarīgām ASV militārajām bāzēm un pēc tam paslēpās „neitrālajā" Kambodžā.

Šis prezidenta Niksona solis sacēla lielu vētru Savienotajās Valstīs. Visi kreisie elementi, dažādu šķiru radikāļi, baltie un melnie, ielās un universitātēs sāka savu parasto ārdīšanas un postīšanas darbu. Universitātēs komūnistu iefiltrētie aģenti un aģitātori sakāpināja iekarsušo un naīvo gaŗmataino bārdaiņu trakošanu tik tālu, ka trakā pūļa savaldīšanai bija jālieto ieroči, kam par upuri krita daži studenti. Šis nelaimīgais sagadījums skāra prezidentu Niksonu daudz smagāk nekā viņa kaŗaspēka iesoļošana Kambodžā. Senātori draudēja apturēt līdzekļus kaŗa vajadzībām. Kur bija šie protestētāji un demonstrētāji, kad Pad. savienība Varšavas pakta valstu vārdā 1968. gadā okupēja Čechoslovakiju un apraka čechoslovaku sapni par minimālāko brīvību? Kāpēc tie neprotestē šodien, kad Izraēlas kaŗaspēks iesoļo Libanonas territorijā, lai iztīrītu arabu partizānu paslēptuves?

Jau nākošajās dienās pēc iesoļošanas Kambodžā, prezidenta Niksona deklarācija par kaŗaspēka palikšanu Kambodžā tikai līdz 30. jūnijam un par „limita" noteikšanu ne tālāk par 21 jūdzi, pārvilka svītru cerībām par Vietnamas kaŗa taktikas maiņu. Tātad, īslaicīgais un ierobežotais uzbrukums komūnistu bazēm Kambodžā nozīmēja tikai ienaidnieka „pabaidīšanu", bet ne mēģinājumu uzvarēt, it sevišķi, ja par šiem ierobežojumiem liek ienaidniekam zināt jau iepriekš...

Kaŗa mērķos vienmēr bijusi uzvara pār ienaidnieku. Cīņa par mieru ir dolarpolītikas karš, kuŗā uz valsts kases tukšošanas lēses pildās ieroču ražotāju un kaŗa materiālu piegādātāju kabatas. Prezidents Niksons vēl šodien saka, ka ASV cīnās par mieru, bet nevēlas saprast, ka mieru pie sarunu galda var gūt tikai ar uzvaru kaŗa laukā pār agresoru. Cīnoties tikai Dienvidvietnamas džungļos un atvairot komūnistu agresiju, neuzbrūkot to pozicijām un paslētuvēm Ziemeļvietnamā, Laosā un Kambodžā, kaŗu uzvarēt nav iespējams. Kamēr ASV „kaŗa taktika" ir daudzie „nedrīkst", komūnisti pazīst tikai vienu — pretinieka pilnīgu kapitulāciju bez noteikumiem!

Šodien ar komūnistiem, pasaules polītikas ietvaros, notiek Vietnamas miera sarunas Parīzē; stratēģisko ieroču samazināšanas (SALT) sarunas Vīnē, četru lielo sarunas par Berlīnes stāvokli(bet tikai Rietumberlīnes) abu Vāciju sarunas un beidzot sāk organizēt NATO sarunas ar Varšavas pakta valstīm par stacionētā kaŗaspēka samazināšanu Eiropā...

Visām šīm sarunām nekad un nekādi panākumi nebūs, iekams Rietumi komūnistu prasībām nepiekritīs simtprocentīgi! Komūnistu sēdēšanas laikam un pacietībai nav robežu. Viņi zina, ka laiks pie sarunu galda un kaŗa laukā strādā viņu labā. Tā tas turpinājies jau 25 gadus. Vienīgā vienošanās 25 gadu laikā bija abu pušu līguma ratificēšana par atomieroču neizplatīšanu citām valstīm, kuŗām šo ieroču vēl nav. Tas Maskavai bija ļoti vajadzīgs, jo tā baidījās, ka ASV var nodot atomieročus Rietumvācijas rokās. Maskavai pašai, kā zināms, nav īstu sabiedroto, kam tā varētu uzticēt atomieroču noslēpumus.

ASV politika arī prezidenta Niksona laikā galvenajos principos palikusi nemainīga. Solis Kambodžā vedināja domāt, ka ASV Vietnamas politikā iestājies lūzums, bet pēc prezidenta Niksona pēdējās deklarācijas tā palikusi līdzšinējā miglā.

Amerikas latviešu republikāņu sanāksme

ALAs kongresa laikā Indianapolē notika arī Amerikas latviešu republikāņu apvienības sanāksme, kurā bija reprezentēti pārstāvji no 32 pavalstīm un lielpilsētām. Apskatīja latviešu republikāņu iekšējās problēmas un pieņēma vadlīnijas turpmākai darbībai. Sanāksmi atklāja ALRA priekšsēdis V. Korsts, kas bija ieradies tieši no Vašingtonas, kur bija aicināts piedalīties visu republikāņu partijas atzīto nacionālitāšu organizāciju vadītāju kopsanāksmē, kā nozīmīgāko faktu minot, ka mums ir cerības paplašināt radio raidījumus uz Latviju un pārējām Baltijas valstīm. Dažādu faktisku apsvērumu dēļ šis jautājums pagaidām vēl nav tuvāk apskatāms. Tālāk virzīts „Joint Baltic" Committee" apmeklējums pie ASV ārlietu ministra Rodžera. Vizīte aizkavējusies ne tikai ārlietu ministra lielās darba slodzes dēļ, bet arī tādēļ, ka ārlietu ministrijā vēl arvien ir pārāk daudz „veco" darbinieku, kuŗi nacionālitāšu lietai un prasībām nav labvēlīgi.

Nacionālitāšu vadītāju sanāksmē Vašingtonā izskanēja neapmierinātība, ka Niksona valdība pārāk lēni atbrīvojas no šiem iepriekšējo valdību ieceltajiem ierēdņiem, kuŗi bieži strādā pret prezidenta Niksona nodomiem un polītisko pieeju. Zināma neapmierinātība izskanēja arī tādēļ, ka pārāk lēni nāk atzinība nacionālitāšu darbībai, kuŗas patiesi ir ieņēmušas amerikāniski - patriotisku stāju un atbalsta prezidentu. Kā labu vēsti no Vašingtonas varēja pārvest ziņojumu, ka latviešu iesniegto kandidātu saraksts, tiklab prezidenta padomdevēju komisijām, kā arī citām komitejām ir virzīts tālāk, bet parasti smagā valsts aparāta dēļ pirmie rezultāti būs zināmi ne ātrāk kā šīs vasaras beigās. Kā latviešu darbību atzīst, pierādīja nevien fakts, ka republikāņu partijas priekšsēdis, rep. R. C. Mortons, ar telegrammu ir lūdzis ALRA priekšsēdi V. Korstu apsveikt viņa vārdā ALAs kongre-

(Nobeigums 8. lpp.)

Birutas Senkēvičas balvu saņem TLTA sestdienas ģimnazijas absolvente Maija Baruša. Foto: J. Ligers

Ministru prezidents Trudo Japānā

Pasaules izstādē Osakā, Japānā, Kanadas nacionālo dienu atzīmēja 27. maijā. Tās norisi CBC noraidīja televīzijā ar satelītu.

Kanadas ministru prezidents Trudo ieradās izstādē pēc sava 19 dienu ilgā Pacifika ceļojuma nobeiguma. Kanadas paviljona apsakatei viņš veltīja 45 minūtes, no kurienes devās uz izstādes laukumu un ieņēma goda vietu starp Toro Haguivaru, izstādes ģenerālkomisāru un Taiso Išizaku. „Expo-70" prezidentu. Grupā atradās arī Patriks Reids, Kanadas paviljona ģenerālkomisārs un Kanadas sūtnis Japānā Herberts Morāns. Trudo sacīja uzrunu, pārmaiņus franču un agļu valodā, kā arī dažus teikumus japāņu valodā. Viņš uzsvēra sava ceļojuma mērķi — „izveidot Pacifikā Kanadas dimensijas".

Izstādes laukumā Kanadas dienā bija sapulcējušies ap 13.000 apmeklētāju, kas ir lielākais publikas pieplūdums, kopš izstādes atklāšanas 13. matrā. Kanadas dienu ievadīja karaliskās „mauntiju" policijas mūzikālais zirgu jāšanas uzvedums, zirgus iepriekš pārtransportējot pāri okeanam no Kanadas. Priekšnesumos vēl piedalījās Kvebekas franču tautas deju grupa, dziedātāji un nacionālais balets, kā arī igauņu vingrotājas no Toronto.

Kanadas ministru prezidentam bija apspriede ar Japānas ministru prezidentu Eizaku Sato, 60 minūšu ilgajās sarunās abi valstsvīri pārrunāja internacionālās attattieksmes un tirdzniecības jautājumus.

Ministru prezidents Trudo ar Japānas apmeklējumu izbeidza savu 30.000 jūdžu Pacifika ceļojumu un ieradās Vankuverā 29. maijā.

—s

LASĪTĀJU VĒSTULES

ATKLĀTA VĒSTULE LATVIEŠU SABIEDRĪBAI

Sakarā ar „Nākotnes 70" publicēto „skaitļotāju satikšanās pieteikšanās" lapu, man kā gaidu un skautu dienas „Gaidas, skauti ir, bija, būs" rīcības komitejas atbildīgam vadītājam ir pienākums paskaidrot sekojošo:

Kaut šajā lapā minētie jautājumi un darbība attiecas uz gaidu un skautu pārziņā esošo deju vakaru „Kājas klonu rībināja", tā nav izplatīta ar mūsu ziņu, ne arī ar mūsu atbalstu.

Minētie jautājumi nesaskan ar gaidu un skautu kustību, jaunatnes audzināšanas ideoloģiju un pēc mūsu uzskatiem ir banāli un nepiemēroti gaidām un skautiem. Mūsu noruna ar „Nākotnes 70" rīcības komitejas pārstāvjiem par šo deju vakaru ir rakstiski formulēta šādi: „Gaidas un skauti šo deju vakaru organizēs, vadīs un administratīvi izkārtos, bet ienākumi no šī vakara paliks „Nākotnes 70" rīcībā, atskaitot brīvbiļetes mūsu lieluzveduma dalībniekiem." Mēs uzskatām, ka šāda lapas izplatīšana bez mūsu ziņas ir ļoti netaktiska un „Nākotnes 70" rīcība neatbilst mūsu norunai. Tālab mēs lūdzam „Nākotnes 70" rīcības komiteju publiski atvainoties un atsaukt šīs lapas izplatīšanu, paskaidrojot savu neapdomāto rīcību, kas šinī gadījumā skar gaidu un skautu godu un darbības principus. Ja šāds publisks atsaukums neparādīsies mūsu latviešu laikrakstos līdz 15. jūnijam, tad gaidas un skauti būs spiesti atteikties no jebkādas piedalīšanās šajā sarīkojumā un mudinās savus dalībniekus tajā nepiedalīties.

Vad. A. Budrēvics,
Gaidu un skautu dienas
atbildīgais vadītājs

★

VELTĪGS UZTRAUKUMS

LSCS rokās nonākusi lasītāju vēstule „LA", kur Antonija Millere no Ņujorkas sūdzas, ka viņa nevienā laikrakstā neesot redzējusi kāda LSCS valdes locekļa adresi, kuram viņa varētu atmaksāt parādu, kā arī „mēģināšanai LSCS idejiski atbalstīt" (citējums no A. M. vēstules).

Ja nu Antonija Millere nav lasījusi tos ASV, Kanadas, Vācijas, Anglijas un Austrālijas latviešu laikrakstus, kur pirms kādiem mēnešiem, līdzās lūgumam atmaksāt parādus (lai gan tādā gadījumā LS CS stipendiju fonda doma bija, ka viņa to varētu atmaksāt turpat, kur to saņēma), bija publicēta Juŗa Laivinieka adrese, tad to paziņojam atkal — 7 S. Deaborn St., Chicago, Ill., U.S.A. Arī čeki sūtāmi ar šo pašu vārdu, bet var arī rakstīt „Latvian Student World Association Scholarship Fund."

Lai gan LSCS nav pastāvīga adrese, jo tās sēdeklis mainās līdz ar prezidija maiņu, A. Millerei nav jāuztraucas par „privātdetektīva algošanu LSCS adreses noskaidrošanai" (citēts no A.M. lasītājas vēstules), jo viņas privātvēstule nonāca LSCS prezidija rokās pirms A.M. vēstules „Latvijā Amerikā!"

LSCS stipendiju fonds

★

VAI SVEŠUMĀ LATVIEŠU SINODE VAJADZĪGA?

Pēdējā laikā latviešu ev.-lut draudzēs daudz runāts par to, ka svešumā vajadzētu latviešu sinodi. Ja raugāmies pagātnē, mums pat dzimtenē nebija sinodes. Baznīcas lietas un dzīvi vadīja un kārtoja iekšlietu ministrijas garīgo lietu departaments un baznīcas virsvalde ar archibīskapu un iecirkņu prāvestiem. Svešumā mums prāvestu iecirkņi pastāv no paša sākuma. Arī archibīskaps un Baznīcas virsvalde darbojas visu laiku.

Vēl intensīvākai un sekmīgākai darbībai garīgā laukā nodibinājās Latviešu ev.-lut draudžu apvienība prāvesta A. Veinberga vadībā. Draudžu dzīvi sakārtoja pa apgabaliem un vēlēšanu ceļā apgabalu vadītājus iecēla par prāvestiem. Mums ir ASV austrumu, vidienes un rietumu apgabali un pa vienam apgabalam Kanadā, Anglijā, Zviedrijā, Rietumvācijā un Austrālijā, katru no tiem vada ievēlēts prāvests.

Tikko šī kārtība mūsu draudžu dzīvē ieviesusies, draudzes sākušas kārtīgi iesniegt savus darbības pārskatus un maksājumus, mēs jau sākam atkal runāt par sinodes dibināšanu

Draudžu locekļi, arī daži mācītāji un prāvesti domā, ka nevajadzētu vēl vairāk apgrūtināties jauniem posteņiem un izdevumiem. Maksājumi ienāk arvien skopāki, jo līdzšinējie pamatmaksātāji noveco, aiziet pensijā, viņu ienākumi sašaurinās, un reizē ar to arī viņu maksājumi, bet jaunie, kā zinām, pa lielākai daļai gan ar lielām algām, izrāda mazu interesi par latviešu baznīcu un tās pastāvēšanu. Tāpat aptrūkst arī garīgās dzīves darbinieku.

Ja nu tiešām, kādu draudzēm nezināmu iemeslu dēļ, vajadzētu dibināt sinodi, tad to darīt tikai tādā veidā, ka mēs svītrojam kādu no jau pastāvošiem iestādījumiem, kurš izrādītos mazāk spējīgs pildīt prasītos pienākumus, un tie varētu būt Baznīcas virsvalde, vai Latviešu ev.-lut. draudžu apvienība, ASV — LELDAA. Nekādā ziņā jauni pārvaldes paplašinājumi un izdevumi nebūtu jārada, jo visi apzināmies, ka mēs svešumā lēni, bet noteikti sadilstam.

V. Celms, Bafalo, ASV

★

TORONTO BŪTU ATVEŖAMA LATVIEŠU VIDUSSKOLA

ASV latvieši dzīvo ļoti izklaidus, kādēļ ALA varējusi apzināt tikai ap 20 latviešu bērnu un jauniešu, kas vēlētos apmeklēt pilna kursa latviešu vidusskolu. Kanadā, kur vairāk latviešu dzīvo vienkopus, kā, piemēram, Toronto, tie vieni paši sūta uz Minsteres latviešu ģimnaziju Vācijā ap 30 skolēnu. Tas bērnu vecākiem rada lielas pūles. Toronto viegli varētu atvērt pilna kursa latviešu vidusskolu, kurā varētu mācīties arī ASV latviešu jaunatne.

J. R., Detroitā, ASV

LATVIJA

43. N-RS. SESTDIENA, 1970. G. 6. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 174, Ont.; tālr. 531-4533. Vietējo ziņu redaktors Krišs Sīdars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ont.; tālr. 766-2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanādā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

„Vecāki grib redzēt mūsos savu jaunību"...

JAUNIEŠI CIEMOS PIE ŅUJORKAS VANADZĒM

Sasaukties, pulcēties, sapraśties un arī priecāties — ar šādu saukli Ņujorkas vanadzes bija aicinājušas jauniešus viņiem veltītā sarīkojumā 23. maijā, DV namā Kvīnsā.

Kaut Jāņa Gaiļa izstādes gleznas vēl rotāja nama sienas, taču ap 100 šā sarīkojuma apmeklētāju uzmanība dalījās arī ar jauniešu spirgto rosmi. Sarīkojuma priekšnesumu daļu ievadīja ALJAs valdes locekle Ieva Greize, īsumā pastāstot par ALJAs mērķiem, uzdevumiem, sastāvu, darbību un nākotnes iecerēm. Pašlaik ALJAs darbības uzsvars likts uz sadarbību ar Kanadas latviešu jaunatni Toronto — „Nākotne 70" ietvaros, sakarnieku tīkla izveidošanu, vadlīniju izstrādāšanu jauniešu radioraidījumu sagatavošanai uz Latviju un biedru - veicinātāju karšu akciju (BVK). Referente minēja grūtības izveidot sakarnieku tīklu un laika trūkumu, jo jaunieši noslogoti ar studijām un dažkārt arī ar maizes darbu. Trūkst līdzekļu, kas attur no daža laba nodoma īstenošanas. Šinī ziņā vecākā paaudze aicināta talkā ar naudas līdzekļiem, padomu, telpām. Ja bieži prasa, ko ALJA var dot latviešu sabiedrībai, tad jaunieši savukārt jautā, ko sabiedrība var dot ALJAi? Runātāja pieskārās arī jaukto laulību problēmai un nepieciešamībai saglabāt dzīvu latviešu valodu, jo trūkstot tai, jaunieši nebūs spējīgi iedziļināties mūsu tautas kultūrā, uzsūkt tās vērtības un palikt latviešiem. Kā latviskuma saglabāšanas svarīgākos faktorus referente minēja ģimeni, kuŗa sniedz visdziļākos un stingrākos latviskuma pamatus, un latviešu skolu, kas padziļina un izkopj latviešu valodu, iepazīstina ar Latvijas vēsturi un ģeografiju, nostiprina latvisko apziņu, palīdzot veidoties draudzībai un cieņai pret pārējiem latviešiem. No personīgas pieredzes referente kā ļoti vērtīgu iestādījumu cildināja 2x2 nometni, kas tai devusi daudz ierosmes un vērtīgu atziņu.

Nobeigumā referente secināja: ja atbalstīsim ALJAS darbu, tad latviešu sabiedrības pastāvēšana ASV būs nodrošināta vēl ilgiem gadiem.

Referātam sekoja programmas jautrākā daļa, kad Ilgvars Vermelis pieteica „austrālieša" Ulža Siliņa četru skeču „izrādi", kuŗas visi dalībnieki bija Amerikas latviešu teātŗa jaunatnes ansambļa dalībnieki. Sprigānā Anna Lagzdiņa, mūsu skatuves mākslinieku — nelaiķa Kārļa Lagzdiņa un Ņīnas Melnbārdes meita — ar iedzimtu skatuves talantu veiklā dialogā raksturīgi un izteiksmīgi tēloja latviešu paaudzi, kas „angliskotā" latviešu valodā atstāstīja savus pārdzīvojumus latviešu jauniešu nometnē. Ilgvara Vermeļa skaidrā un noteiktā latviešu valoda kontrastējās ar pretspēlētājas tīši neveiklo, sagandēto latviešu valodu. Trāpīgās replikas un abu dzīvais tēlojums izsauca skatītāju sirsnīgus aplausus. Arī nākošajā skečā Dzidra Liepiņa, kā svētdienas skolas skolotāja, ar pretspēlētāju Jāni Nīgalu skolnieka lomā, apliecināja labu iejūtu un rakstuŗotājas spējas. Citos skečos Andra Lagzdiņa monologā izteiksmīgi karikēja savus pārdzīvojumus ie svētes dienā, bet Jānis Nīgals pastāstīja par piedzīvojumiem Afrikas ceļojumā — „kad es pirmo reizi redzēju dzīvu krokodili un pēdējo reizi — savu Hermīni..."

Priekšnesumu daļā vēl piedalījās Longailendas meiteņu ansamblis, R. Beķeres vadībā skandējot vairākas tautas dziesmas un kādu Br. Skultes oriģināldziesmu. Vanadzes pateicās programmas izpildītājiem ar pavasara ziediem, latviskiem simboliem — pastaliņu un cimdu pāriem miniatūrā.

Priekšnesumiem sekoja vanadžu cienasts un deja.

Ko saka paši jaunieši? — Ingrida Karlsone, agrākā ALJAs priekšsēde: „Šādi sarīkojumi vērtējami noteikti pozitīvi. Kad būšu paveikusi personīgās dzīves izkārtošanu, ceru atkal atsākt aktivitātes ALJAs darbā." Enerģiskā Ingrida ir arī Amerikas latviešu teātŗa jaunatnes ansambļa veiksmīga dalībniece. — Jānis Nigals, jautāts, kādas viņa domas par „paaudžu plaisu", domā, ka tāda ir 50:50 un šādi paaudžu „tu

(Nobeigums 6. lpp.)

(16. turpinājums)

Teātŗa gleznotājam Jānim Kugam Parīzē bija iespēja iesaistīties nepārtrauktā, viduslaikos dibinātā, teātŗa tradicijās. Kād viņa sabiedrotais drāmā Jānis Rainis agrā rītā pirmoreiz redzēja Dievmātes katedrāli, viņš pilsētai veltīja šīs vārsmas:

Sāk miglas sudraboties, salas mainās,
No tūkstoš gadiem parādības raisās,
Kāpj laukā laiku kvēpos namu ainas,
Stāj visas laipni kopā, aizbirst plaisas,
Kad vēršas nākotnē, top gaišrēgainas,
Un saules zelts ar sudrabmiglu maisās —
Tad kopu skaņā lielais koris jūndī:
„Tu esi pasaulsgaisma — lumen mundi!"

Parīze — lumen mundi, kuŗas iedegšanai tik liela loma bijusi tieši teātrim. Liekas, ka Parīze ir arī pirmā pilsēta Eiropā, kur kopš viduslaikiem bija nodibinājusies īpaša pastāvīga aktieŗu-amatieŗu brālība — Confrérie de la Passion (Kristus ciešanu brālība), kas savas izrādes izvērta kādā mītnē, kas iekārtota nabagu, kropļu, slimo un bāreņu uzņemšanai un aprūpei. Brālība, kas savu darbību bija sākusi Trīsvienības mītnē (Hopital de la Trinité) 1402. gadā, 150 gadu vēlāk uzcēla īpašu, teātŗa izrādēm domātu ēku. Teātris pacēlās Burgundijas hercoga pilsētas mājas drupu vietā, no tā vēlākais nosaukums Hotel de Bourgogne. Kad Parīzes archibīskaps Kristus ciešanu brālībai noliedza darboties, tā 1578. gadā iznomāja savu namu profesionālām aktieŗu sabiedrībām, kas turpināja spēles līdz 1783. gadam. Otrs teātris, kas ar kardināļa Rišeljē atļauju nodibinājās, pacēlās Marē iecirknī, kālab namu dēvēja par Marē teātri — Théatre du Marais (1634). Gadu pirms lielā kardināļa nāves atvēra vēl vienu teātri, šoreiz pilī, ko vēlāk dēvēs par Palais-Royal.

Luijs XIV, kas savas zemes varenos — hercogus, marķīzus un grāfus — bija pārdīdījis no patvaļīgiem kungiem par apzeltītiem galma kalpiem, viņu izklaidēšanai un audzināšanai rīkoja teātŗa izrādes kā Versajā, tā Luvrā. Saules ķēniņš spēra pat soli tālāk (šai ziņā viņš bija vienīgais monarchs Eiropā): viņš savus ķēnišķīgos teātŗus — Petit Palais un Palais Royal — nodeva aktieŗu ziņā, kas rīkoja izrādes ne vairs galmam vien, bet visai tautai., kas bija ķēniņa dabiskā sabiedrotā pret aristokratiju. Ķēniņš teātŗus atbalstīja kā naudā, tā graudā. Tā ķēniņa paspārnē izauga franču klasiskā drāma un komēdija.

Moljērs, izcils aktieris, režisors, direktors un autors, 1643. gadā nolīga ar saviem aktieŗiem līgumu, nodibinot Ķēniņa trupu (Troupe du Roi), kuŗai ķēniņš pavēlēja apvienoties ar Marē teātri. Septiņus gadus vēlāk šim apvienotajam teātrim pievienoja arī Burgundijas nama teātri. 1680. gadā nodibinājās pirmais franču nacionālais teātris — La Comédie Française. Revolūcija teātri likvidēja, bet Napoleons ieskatīja teātri par tik svarīgu, ka, Maskavā būdams, parakstīja dekrētu par tā atjaunošanu, ieceļot īpašu izrāžu intendantu teātŗa lietās, ko 1850. gadā pārdēvēja par administrātoru. Varētu teikt, ka Comédie Française ir autonoms — pusvalsts, pusprivāts pasākums, kuŗā patlaban ir 30 līgti aktieŗi, 18 vīriešu, 12 sieviešu kārtas, kuŗiem sadalītas 24 dalību zīmes pēc vecuma un nopelniem, aktieŗiem pēc zināma nokalpota laika saņemot pensiju. Pēdējā teātŗa satversme noteic: „La Comédie Française galvenais uzdevums ir nacionālās kultūras attīstīšana un gaumes nostiprināšana ar augstas kvalitātes izrādēm. Šī uzveduma veikšanai teātrim jānodrošina kvalificētu aktieŗu trupas kontinuitāte." 1966. gadā teātris saņēmis no valsts tuvu pie 8,000,000 franku atbalsta.

Tā teātris laika griežos no reliģiska pasākuma vērties nacionālā institūtā.

Rainis bija pareizi nojautis: „plaisas" starp reliģisko un laicīgo, starp galmu un tautu, starp pagātni un tagadni, starp nacionālo un universālo šai kādreizējā Lutecijas pilsētā bija „aizbirušas", vēršot to garīgā novadā par lumen mundi — pasaules gaismu.

Nacionālās kultūras attīstīšana un gaumes nostiprināšana — tāds ir franču nacionālā teātŗa Comédie Française uzdevums, kuŗa izveidošanai bija vajadzīgi turpat tūkstoš gadu. Teātri balstīja ticība, baznīca, ķēniņi, tauta — visa nācija.

Un ja Francija ir tā, kas šobrī ir, tad tā nav tikai varas, bet daudz lielākā mērā kultūras ietekme, kuŗā teātrim ir izšķīrēja loma.

Minēts, ka franču teātris izauga ne no grieķu teātŗa, bet gan no reliģiskās kristīgās drāmas, bet tas nenozīmē, ka grieķu teātris palika bez ietekmes uz franču teātri. Garīgos tiltus teātrī no Parīzes uz Atēnām sāka mest Leonardo da Vinči draugs Fransuā I un Parīzes universitāte, veicinot Sofokla un Euripida traģēdijas tulkojumus. Kur ir tulkojumi, tur ir arī tulkotā atdarinājumi; un kur ir tulkojumi, tur drīz vien rodas arī oriģināli.

Pirmo saskarsmi ar grieķu teātri franči ieguva pēc tam, kad Parīzē parādījās pirmie grieķu teātŗa šedevri humānista Erasma latīņu tulkojumā. Pirmā viņa tulkotā luga ir Euripida Hekuba un Ifigenija (1056). Uz grieķu drāmas franču tulkojumiem bija vēl jāgaida 3 gadu desmiti. Pirmā franču valodā tulkotā grieķu luga ir Sofokla Elektra (1537), kas sasniedza franču publiku 2 gadu tūkstošus pēc tam, kad Sofokls to bija uzrakstījis.

Dekorācija Raiņa lugai „Spēlēju dancoju" — Kāzu istaba

Fransuā I, savā nelaimīgajā kaŗa gājienā Italijā cietis militāru neveiksmi pret Kārli V Pāvijas kaujā (1525), bija Francijai pavēris logu uz italiešu renesansi, atveŗot durvis pašiem italiešu māksliniekiem un viņu darbiem. Ķēniņš iesaistīja savā galmā arī italiešu aktieŗus, skatuves architektus un dekorātorus.

1548. gadā ķēniņam Anrī II un viņa dzīvesbiedrei Medīču Katrīnei Lionā izrādīja Bibienas komēdiju Calandria. 1553. gadā Reimsā paša ķēniņa klātienē uzveda pirmo franču autora Etjenna Žodella traģēdiju Cléopatra Captive (Sagūstītā Kleopatra). Pirmais profesionālais teātŗa rakstnieks bija Aleksandrs Hardijs (Hardy, ap 1570 — 1631), kas rakstīja „parastajai ķēniņa komediantu trupai", kaut tas bija privāts pasākums, tālab autoram bija jādomā vairāk par izdabāšanu publikai nekā par tās audzināšanu. Rezultātā no Hardija 700 lugām mūsdienu rampas gaismu vairs neiztur neviena. Grieķu traģēdijās nekad nerādīja varmācības aktus: ne acu izduršanu, ne slepkavības, ne pašnāvības — par visu to skatītājiem tikai ziņoja attiecīgais aktieris. Hardijs, publikai izdabājot, šos notikumus lika tēlot publikas priekšā. Grieķu drāma bija pazinusi traģēdiju, komēdiju un satiru, Hardijs sajauca žanrus un ieviesa traģikomēdiju. Bet, kā jau teikts, šie publikas ziņkārei kalpotāji paņēmieni nepalīdzēja Hardijam iegūt atzinību. Viņa darbiem nav patstāvīgas vērtības. Tie ir tikai tilts starp grieķu un franču īsto drāmu, pie kuŗas nu laiks pakavēties.

Pirmais vārds, kas šai sakarā minams, ir Pjērs Kornejs (Corneille, 1606—1684), tiesībnieks un tiesībnieka dēls, kas vēlāk pilnībā nodevās teātrim, kur atrada lielā valstsvīra un kardināļa Rišeljē labvēlību. Kardinālis bija ieinteresēts Francijas nacionālā viengabalainībā, tāpat kā Kornejs, kas izstudējis visu līdzšinējo skatuves literātūru, no tās paturēja tikai to, kas noderēja viņa nodomiem. Viņa ievērojamāko lugu Sids (Le Cid) uzveda 1636. gadā. Sids franču acīs palicis par sugas vārdu pilnībai: C'est parfait comme le Cid!*) Skatuviskie konflikti risinās ne pienākuma un kaislības starpā, bet starp vairākiem pienākumiem. Šimēna gaida, ka tēvs par znotu izraudzīsies drošsirdīgāko un cildenāko Kastilijas bruņinieku — Rodrigu. Bet abu jauniešu tēvi saķildojas patriotisku un goda jautājumu dēļ, ko var izšķirt tikai divkauja. Rodrigam jāstājas sava tēva vietā, kas pārāk vecs, lai aizstāvētu savu godu ar zobenu. Divkaujā Rodrigs nogalina Šimēnas tēvu. Nu viņas sirdī sāk risināties mīlestības un naida divcīņa. Pa to laiku mauri uzbrūk Seviļai un Rodrigs, aizstāvēdams tēviju, pieveic maurus, saņemot divus mauru valdniekus gūstā, par ko ķēniņš viņam piešķiŗ Sida — mauriski: kungs — pievārdu. Saņēmusi ziņu par Rodriga uzvaru, Šimēna zaudē samaņu Ķēniņš ieteic aizmirst Rodriga nodarījumu, bet viņa pastāv uz savām tiesībām. Kāds bruņinieks, kas cer iegūt viņas roku, piedāvā savu zobenu cīņai pret Sidu. Cīņā uzvar Sids, bet viņš augstsirdīgi atsakās pretinieku nogalināt un nosūta Šimēnei savu zobenu par zīmi, ka zaudētājs ir viņš. Redzot savu aizstāvi nākam ar Sida zobenu, viņa domā, ka Sids kritis, tālab steidzas pie ķēniņa lūgt viņu pasargāt no laulībām ar Sida šķietamo uzvarētāju. Kad ķēniņš viņai izstāsta patiesību, viņa jūt, ka Sidam jāpiedod. Ķēniņš sūta Sidu jaunā kaŗa gājienā pret mauriem pārliecībā, ka laiks dziedinās Šimēnes iekšējo konfliktu.

*) Tas ir pilnīgs kā Sids.

(Turpinājums sekos)

Rakstnieku cēliens ar Eiropas autoriem

JĀPASTEIDZAS AR IEEJAS KARŠU PASŪTINĀŠANU KANADAS LATVIEŠU 5. DZIESMU SVĒTKIEM

Pretēji ASV latviešu 4. vispārējiem dziesmu svētkiem Klīvlendā, kur rakstnieku cēlienu rīcības komitejas uzdevumā organizēja atsevišķa „privātpersona" bez jebkādas sazināšanās ar Latviešu preses biedrību, Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku rīcības komiteja jau plānošanas sākumā šī literārā sarīkojuma organizēšanā pieaicināja LPB Kanadas kopu, vēlāk tai pilnībā uzticot tā izkārtošanu un vadīšanu, arī techniskajā ziņā. Ievērojot pārrunas, kritiku un lielo neapmierinātību pēc Klīvlendā notikušā rakstnieku cēliena, LPB Kanadas kopas valde izšķīrās, ka Kanadas dziesmu svētku rakstnieku cēlienā aicināmi tikai autori, kuri publikas priekšā nav stājušies jau Klīvlendā, lai dotu iespēju arī citiem literātiem lasīt savus darbus šīs iespējami plašākās auditorijas priekšā Ziemeļamerikā. Ja šis lēmums mudināja dažus uz Toronto aicinātos autorus atteikties, to var tikai nožēlot, jo atteikšanās motīvējumi nespēj pārliecināt, taču vēl vairāk jānožēlo, ja šie autori tagad ar šo atteikšanos dižojas, pilnīgi piemirstot, ka mums netrūkst literātu, kui cienīgi stāties arī plašas auditorijas priekšā. Tāpat LPB Kanadas kopa vienojās, ka rakstnieku cēlienā aicināmi pēc iespējas maz autoru no pašas Toronto, bet nekādā gadījumā publikas priekšā nav jāstājas kopas valdes locekļiem, dodot savu darbu lasīšanas iespējas citiem. Izteiktais vairums aicināto autoru arī izrādījās atsaucīgi un rakstnieku cēliena rīkotāju izšķiršanos atzina par pamatotu un pareizu, tāpat Latviešu preses biedrības vadība un daudzi citi literāti.

Rakstnieku cēliens Toronto, kuru gan šoreiz apzīmē par rakstnieku rītu, notiks dziesmu svētku pēdējā dienā — 5. jūlijā, plkst. 10 rītā Royal York viesnīcā. Ievērojot rakstnieku rīta variēto programmu ar Jura Dzeguzes vadītā vīru ansambļa Kalvja piedalīšanos, sarīkojumam šoreiz dots īpašs nosaukums — „Dzeja ar dziesmu atbalsīm". Ne gluži apzināti, bet autoru sakomplektējumā iegadījies, ka publikas priekšā stāsies ik 6 dzejas un prozas pārstāvji, pie kam liriku sniegs tikai dzejnieces, bet prozu lasīs vienīgi rakstnieki. Autoru vidū būs arī divi viesi no Eiropas — Margarita Ausala un Jānis Andrups, abi no Anglijas, uzstājoties Kanadā pirmo reizi.

Sarunu ar uzrunu atklās LPB Kanadas kopas priekšniece Biruta Senkēviča, bet Jānis Andrups teiks īsreferātu par tematu „Iesākumā bija vārds". Pēc Kalvja skandētām dziesmām, vēlāk dodot vēl vienu mūzikālu iestarpinājumu, sāksies liriķu un prozistu sniegums, norisi vadot un publiku ar autoriem iepazīstinot Lidijai Auzānei - Tīcmanei. Savus jaunākos, līdz šim vēl nepublicētos darbus (tāds ir rīkotāju aicinājums) lasīs dzejnieces Margarita Ausala no Anglijas, Valda Mora un Janīna Babre no ASV, un Ingrida Vīksna, Indra Gubiņa un Elvīra Leja no Kanadas, bet ar prozu reprezentēsies Kārlis Ķezbers, Nikolajs Kalniņš un Aivars Ruņģis no ASV, kā arī Arturs Voitkus un Arnolds Rasa no Kanadas.

Visiem, kas nolēmuši ierasties Toronto uz dziesmu svētkiem, jāpasteidzas ar ieejas karšu iegādi, ne tikai tādēļ, ka joprojām jārēķinās ar Kanadas pasta darbinieku streiku, nedz arī tādēļ, ka vairāki sarīkojumi jau tikpat kā izpārdoti. Svētku rīcības komiteja biļešu pasūtinājumus pa pastu izbeigs pieņemt jau ar 12. jūniju, lai tās spētu laikus izsūtīt pasūtinātājiem. Tas nozīmē, ka izpildīs tikai tos pasūtinājumus, kurus rīcības komiteja būs saņēmusi vēlākais 12. jūnijā. Torontiešiem savukārt ievērojams, ka ieejas kartes kopkora koncertam un tautas deju lieluzvedumam, tātad, abiem plašākajiem dziesmu svētku sarīkojumiem, sākot ar 25. maiju iepriekšpārdošanā dabūjamas vairs tikai sarīkojuma vietas — Maple Leaf Gardens arēnas kasē. Jāievēro, ka tas attiecas vienīgi uz šiem abiem sarīkojumiem, bet visiem pārējiem ieejas kartes joprojām iepriekšpārdošanā iegādājamas DV grāmatnīcā Latviešu namā Toronto.

Iespējamais Kanadas pasta darbinieku streiks (par kuru jau nobalsots, bet vēl tas nav īstenots, cerībā uz vienošanos starp atsevišķajiem partiem) jau kopš 19. maija kā nepatīkams un biedīgs drauds klājas arī pār dziesmu svētkiem, jo var daudz ko sarežģīt, it sevišķi ieejas karšu izplatīšanu un apmešanās vietu rezervēšanu pasta ceļā. Visveiklāk uz šo biedu reaģēja svētku apakškomitejas „Nākotne 70" darbinieki, visiem gadījumiem noorganizējot sakaru punktu Bafalo, kurp streika gadījumā būtu adresējama visa sarakste, biļešu pasūtinājumi, istabu rezervējumi un cits. Šī sakaru punkta adrese: Mr. P. Gailītis, „Nākotne 70" (tas noteikti jānorāda), 495 St. Lawrence Ave, Buffalo, N. Y. 14216.

Tā kā pasta streika iespēja joprojām pastāv (mazākais šī raksta tapšanas brīdī), jāpasteidzas ar apmešanās vietu nodrošināšanu. No apmēram 1000 rezervētajām istabām Royal York viesnīcā līdz 15. maijam bija izdotas jau 530, bet pasūtinājumi līdz tam visu laiku turpinājuši un vēl turpina ienākt, tā ka pašreiz aizņemto istabu skaits jau daudz lielāks. Atkārtojams, ka istabu rezervēšanas pieprasījumi iesūtāmi svētku rīcības komitejas informācijas daļas vadītājai Ingridai Bulmanei, kuras adrese ir : 23 Markland Drive, Etobicoke 652, Ont., Canada, bet tālrunis — (416) 621-0898. Viņa izsniedz arī visu vēlamo informāciju par dziesmu svētkiem.

—ps

Indra Gubiņa

TĀDA DIENA

Ir tāda diena, kad saulei nav gaismas
Un priecīgais plaukums liekas bez krāsas,
Rūgts savā ziedēšanā.
Ir tāda diena, kad elpot trūkst gaisa,
Un vārds, un atmiņas, un gadi sāp,
Kad pavasara plaukums derīgs šķietas
Vien greznot kapus.

Ko šogad dzirdēsim Divreizdivi nometnē?

PIETEIKŠANĀS NOMETNEI PAGARINĀTA LĪDZ 15. JŪNIJAM

Divreizdivi nometnes semināru un puduru vadītāji ar galveno vadītāju Dr. Ģ. Kaugaru rosīgi darbojās programmas izstrādāšanā.

Mūzikas semināra vadītājs, Ņujorkas kokļu ansambļa dvēsele Andrejs Jansons par savu palīdzi pieaicinājis Oregonā dzīvojošo jauno pianisti Brigitu Ritmani. Programmā plaši apskatīs latviešu mūziku, kā oriģinālkompozīcijas, tā tautas dziesmu elementus. Mūzikas seminārā iesaistīti mācību spēki ar tik plašu pieredzi kā Jānis Kalniņš, Tālivaldis Ķeniņš, Gundars Pone un Arnolds Šturms.

Latviešu valodas semināru vadīs Jāzeps Lelis ar Lalitu Muižnieci. Viņu pieeja mūsu valodas problēmām ir moderna un mainās ik gadus, vadoties no iepriekšējo gadu pieredzes. Varbūt tādēļ mūsu jaunieši izrāda arvien lielāku interesi par šo semināru. Piesakās arī tie, kuri jau bijuši Divreizdivi nometnēs un vēlas uzlabot savu latviešu valodu, lai dziļāk varētu iedziļināties latviešu literatūrā un vēsturē.

Tautiskā mantojuma puduru vadītāja Valža Vilka programmā lasāmi A. Dreimaņa, J. Kļaviņa, Ģ. Kaugara, G. Birkerta, S. Butānes, V. Freibergas, Z. Miezīša, A. Jansona, E. Freimaņa, V. Rinkuša, L. Linauta, A. Sildega, G. Miliča un R. Zuikas vārdi. Bez interesantām lekcijām paredzēti arī praktiskie darbi: rotu kalšana, aušana, koku darbos, latvju rakstu pielietošana, izstāžu sagatavošana u.c. Puduru programmas vakars paredzēts 26. augustā.

Anda Libere pāskaidro, ka literatūras puduri apskatīs latviešu valodas attīstības vēsturi, folkloru, dainas, klasisko dzeju, trimdas un okupētās Latvijas dzejnieku darbus. Apskatīs arī tulkojumus un pārrunās literārās tiesas. Jau zināmo lektoru vidū būs M. Čulītis, V. Freiberga, J. Lelis, A. Libere, Ed. Freimanis, L. Muižniece, B. Kaugara, Ģ. Kaugars, R. Sināte, A. Zemdega, E. Aistars, P. Vasariņš, O. Stumbrs. Literatūras puduru vakars paredzēts 25. augustā.

Vēsturiski-politiskā puduru vadītājs Andrejs Jansons mazliet nobažījies, ka viņa vārdu nesajauc ar mūzikas semināra lektora A. Jansona vārdu. Programma būs plaša. Jaunieši sadalīs mazākās grupās, vadoties no viņu iepriekšējām zināšanām. Lekcijās apskatīs Latvijas vēsturi, izceļot tās zīmīgākās vietas. Pārrunās arī sakarus ar dzimteni, okupētās Latvijas likteni, raidījumus uz Latviju. Aprisē „Kad Latvija būs atbrīvota" risinās nākotnes vīziju. Paredzamas dzīvas pārrunas par latviešu politiskajām iespējām ārpus dzimtenes, latviešu sabiedrības uzdevumiem un problēmām. Izskaidros latviešu tautas lomu pasaules politikā, Baltiešu studiju konferences nozīmi un „Latvijas sapni". Jau zināmo lektoru skaitā redzam J. Trapānu, U. Nollendorfu, Alfr. Bērziņu, A. Trapānu, Ģ. Kaugaru, V. Hazneru, I. Spilneru, J. Vilciņu, O. Stumbru, J. Peniķi un A. Jansonu. Politiķu vakarā aicinās jauno ALAs priekšsēdi.

Skolotāju semināra vadītāja Ulža Nollendorfa lielākā vēlēšanās dot jauniešiem ierosmi kļūt par skolotājiem mūsu nedēļas nogaļu un vasaras nometņu skolās. Rūpīgi plānotajā programmā pārrunās ideoloģiju, mācīšanas teoriju, psicholoģiju, bērnu dārza apmācības, latviešu valodas teoriju, mācīšanu, rakstīšanu un gramatiku. Jaunie skolotāji iepazīsies ar paraugstundām, praktiskām nodarbībām, kā arī pārrunās sabiedrības un skolas problēmas. Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, pieteikšanās šajā mums tik svarīgajā seminārā ir palēna. Latviešu sabiedrībai būtu jāmudina jaunieši un jāpiešķir stipendijas, it sevišķi tiem jauniešiem, kuri būtu ieinteresēti darboties latviešu skolās. Ko gan darīsim bez jauniem skolotājiem? Lektoru sarakstā pagaidām atradam M. Paudrupi, V. Freibergu, U. Nollendorfu, J. Leli, Ģ. Kaugaru, L. Muižnieci, Ed. Freimani un R. Zuiku.

Visu dalībnieku komplekciju tematos redzam „Latvijas senatni" — V. Freibergas, A. Grīnvaldes un L. Linauta vadībā, „Brīvā Latvija" ar J. Trapāna, J. Leļa, A. Jansona un L. Linauta piedalīšanos, „Komūnistu propaganda latviešiem un propagandistu darba metodes" — A. Trapāna vadībā. Pirmā gada puduru dalībnieki piedalīsies aprisē „Raidījums uz Latviju", ko vadīs Ģ. Kaugars. Visus jauniešus iesaistīs kopīgās dziedāšanas stundās J. Kalniņa un R. Zuikas vadībā.

Pievakarēs notiks brīvo nodarbību posmi. Šajā laikā jauniešiem būs iespēja intīmās pārrunās gūt gan teorētiskas, gan praktiskas zināšanas, kā arī strādāt pie puduru programmu sagatavošanas. Ik vakarus notiks tautas deju un rotaļu nodarbības. Patlaban pieteikušos dalībnieku skaitā ir vairāk zēnu kā meiteņu. Ir lielas cerības, ka šāgada nometnē zēnu un mei-

(Nobeigums 5. lpp.)

Talantīgā jaunās paaudzes latviešu aktrise Silvija Pētersone - Krafta (pa labi) sagatavojas lomai franču rakstnieka Sartra lugai „No Exit", kuru A. Mickevica bibliotēkas un drāmas teātris izrādīja Bafalo no 29. apr. līdz 2. maijam. Silvija Pētersone Krafta tēloja vienu no galvenajām lomām. Daļu lugas pārraidīja arī 7. televīzijas raidītājs (WKBW-7) Bafalo. Viņa jau vidusskolas laikā apmeklēja pilsētas drāmas skolu, talantu sacensībā izpelnījās stipendiju drāmas studijām Ņujorkā, starplaikā apprecoties ar režisoru Robertu Kraftu. Piedalījusies arī jaunatnes uzvedumā „Sastapšanās" vietējā DV sarīkojumā. Silvija Pētersone - Krafta tagad darbojas „Rooftop Player's" teātra ansamblī, tēlojusi raksturlomas jau 15 dažādās lugās. E. Alka

MŪZIKAS SACENSĪBA ANGLIJĀ

LNPL Kultūras nozare izsludinājusi trešās mūzikas sacensības latviešu bērniem un jauniešiem Anglijā. Sacensības notiks Jaunatnes svētkos 6. septembrī Notinghamā. Iespējams, ka sacensības būs arī citās pilsētās Anglijā.

Sacensības domātas klavierniekiem, instrumentālistiem, ansambļiem un solo dziesmu dziedātājiem. Bērnus un jauniešus sadalīs grupās no 6 līdz 21 gadam. Visām grupām nepieciešams viens pašu izvēlēts darbs, bet viens obligāts latviešu autora darbs.

Pieteikšanās līdz 10 augustam ar īpašu aptaujas lapu, kas pieprasāma LNPL Kultūras nozarei (Mūzikas sacensības), 72 Queensborough Terrace, London, W. 2.

(9. turpinājums)

Balts sniedziņš snieg uz skujiņām,
Un maigi dziedot pulkstens skan.
Mirdz šur tur ciemos ugunis,
Un sirds man pukst... laimīgi... tā
laimīgi... man...

Viņš sāka no gala, bet ceturtajā rindā tam atkal nojuka. Ar piedzēruša cilvēka neatlaidību viņš mēģināja vēl un vēl.

—Es nesapņoju, — Reinis atsaucās. — Kaut gan tas vienīgais, kam pašreiz kāda vērtība.

— Svētā Genoveva! Nu viņš sāks filozofēt! Ja tu tā runāsi, tad tev šovakar vairs ne piliena! Paskaties Krastā: tas, cilvēks, vismaz rauga atrisināt lietderīgu problēmu dzejas laukā. Cik tālu līdz Ziemsvētkiem, vajadzēs deklamēt. Pie eglītes, hahaha!

— Tā nav viņa specialitāte, un tur viņš nekā nepanāks. Dzeja ir mana speciālitāte.

— Tā? Esi ko sadzejojis?

— Nē. Es dzeju mīlu; tādēļ tā ir mana speciālitāte.

— Ko tu vēl mīli?

— Tevi.

— Nemuldi. Tu esi labs cilvēks līdz tam brīdim, kad sāc muldēt. Un kad tev sākas muldēšana, tad man nāk koļķis.

Reinis iesāņus paskatījās Martā. Vai tikai Līvāns nebija pārskatījies, domādams, ka Martai vaļīga valoda nepatīk. Koļķis. Sievietes mutē tas izklausījās riebīgi.

— Nu? Kas notika? Ar Līvānu tīdamies, esi aizmirsis kārtīgu cilvēku valodu?

Viņi turpināja dzeršanu. Ap pusnakti Marta vairāk nespēja. Viņa izgrīļojās no barakas svaigā gaisā. Viņai bija kļuvis nelabi. Viņa atslējās pret barakas stūri un atvieglinājās, tad mēģināja nostāties stingri un skatījās pāri nometnes pagalmam. Lielo mūra ēku logos vēl dega gaisma, bet Martas acīs tās ņirbēja un kustējās, brīžam dažu logu ugunīm saplūstot vienā, brīžam rādoties dubulti un trejkārt. Viņa dzirdēja, ka no barakas iznācis Sītavs un pie ēkas pakša nokārtojās.

— Cūka, — viņa domāja. — Dāmas klātienē... Īsts sivēns. Nav audzināšanas. Būs jāaizrāda, kad ieies atpakaļ istabā.

No Sītava vispār nekā nebija. Maisījās tikai citiem pa vidu. Gribēja būt rosīgs sabiedrisks darbinieks, un ja vien varēja, tad piemetās pazīstamākajiem nometnes iedzīvotājiem — bijušajiem profesoriem, advokātiem, fabrikantiem, namsaimniekiem, bet tad atkal, kad sanāca bijušie leģionāri un pārsprieda kaŗa gaitas un izskaloja māgas, mēģināja runāt līdz un pielāgojās viņu valodai. Sītavs bija mīkstais — cita sprieduma Martai nevarēja būt.

Pāri pagalmam cūkkūts tuvumā viņa piepeši šķitās saskatījusi savā logā elektrību. Vai puika būtu pamodies? Un vai mātes pienākums nav būt pie bērna?

Viņa sāka iet uz savas istabas pusi. Tikai pusceļā Marta ievēroja, ka no tās vietas, kur bija stāvējusi un it kā redzējusi savu logu, to nemaz nevarēja saskatīt.

— Dulla! — Marta sevi lamāja. — Skaidri aptaurēta. Tad jau... tad jau man vajadzēja redzēt ap stūri!

Viņa sāka par sevi skaļi smieties, bet reiz mājas virzienā sākusi iet, atpakaļ vairs negāja.

— Mātei jābūt pie bērna... Mārtiņš... Mans Marcītis...

Tad viņas noskaņa negaidot mainījās.

— Krupis, ne bērns! Vazājas vienmēr ţam melnsvārcim līdz... Un tas, rokas kā vējdzirnavas plātīdams, tam arī skaidro visādas muļķības... Par zvaigznēm... par sauli... par... ek, nolādētā dzīve, nolādētais kaŗš un...

Cūkkūts smaka iesitās degunā, un tikai tagad Marta ieraudzīja, ka viņas istabā tiešām dega elektrība. Viņa atgrūda durvis. Pie galda sēdēja Līvāns un lasīja grāmatu. Ieraugot nāceju, viņš grāmatu aizvēra.

— Ko jūs te? Domā, ja mācītājs, tad bez aicināšanas drīkst iet katrā dzīvoklī?!

— Jā. — Līvāns mierīgi piecēlās kājās un iebāza lasīto grāmatu svārku kabatā; tur kāda cita jau bija priekšā. — Paliksit tagad mājās?

Martas Krauzes acis dzirkstīja.

— Nav jūsu darīšana! Varu iet un nākt, kad gribu. Man jums nav jādod atskaite. Mēs še esam brīvi cilvēki.

— Ne visi. Jūs esat kandžas un gļēvuma vergs.

— Hehehe! — Marta sāka smieties. — Pat latviski neprotat! Ja jau, tad verdzene!

— Ļoti asprātīgi. Bet tas negroza faktu, ka mazu bērnu nedrīkst atstāt bez uzraudzības. Nemaz nerunājot par to, ka viņam pašam var notikt nelaime, viņš var nodedzināt nometni.

— Padomā, kas par bēdu! Nodegs šī, būs cita.

— Ugunsgrēkā bieži iet bojā cilvēki.

— Mācītāj, jūs kļūstat smieklīgs. Iet bojā cilvēki! Un kas par to, ka iet bojā šīs neatsveŗamās, vērtīgās būtnes? Kuŗa dēļ jūs raudātu? Sītava dēļ? Rozēna dēļ? Krasta dēļ? Par mani? Par Reini? Neraudiet! Nav vērts. Tas taču tikai gadījums, ka mēs esam dzīvi. Pēc taisnības man vajazēja būt noslīkušai pie Libekas, kad nogremdēja kuģi. Reinim vajadzēja būt kritušam, bet Krastam nosprāgušam, kad tam amputēja kāju. Un tā pēc kārtas.

— Bet tie nav miruši. Jūs, un Krasts, un Jonis, un Sītavs — mēs visi esam dzīvi. Kādēļ? Joka dēļ? Gadījuma dēļ? Nē, Marta. Šai pasaulē nekas nenotiek gadījuma dēļ. Tas tur augšā zina, kādēļ mums vēl jābūt dzīviem. Mēs savu uzdevumu vēl neesam izpildījuši. Vēl mums katram kas darāms.

Marta piegāja pie zēna gultiņas. Mārcis bija rūpīgi apsegts; segas malas pabīdītas zem maisiņa. Parasti zēns nospārdījās. Viņa bieži naktī bija atradusi, ka apsegs nogrūsts un gulētājs uz tā uzvēlies virsū.

— Tā, mācītāj. — Marta teica. — Jūs savu uzdevumu tagad esat izpildījis; zēns ir apsegts. Nu jūs varat mirt, vai ne?

— Ja Dievs arī tā domās, tad tas notiks. Pagaidām tomēr, liekas, Viņam ir citas domas.

Viņš vēlreiz pārlaida skatu šaurajai, neglītajai telpai, kuŗā valdītāja krāsa bija netīri pelēka, un atvēra durvis. Iekām viņš pa tām izgāja, viņš parādīja durvju augšgalā ierīkotu šautru.

— Es to tur iekārtoju, — viņš teica. — Tad jums būs drošāk. Un Mārcis arī tik viegli nevarēs aizsniegt un ieslēgties.

Marta sāka skaļi smieties.

— Padomā! Šautra! Manai istabai drošības šautra, lai varu ieslēgties pret nelūgtiem viesiem!

Līvāns pagriezās un izgāja no istabas. Viņu apņēma nakts gaiss, kuŗā jaucās cūku mēslu izgarojumi. Ātriem soļiem viņš devās uz savu mītni.

Marta ilgi skatījās aizvērtajās durvīs, aiz kuŗām bija pazudis mācītāja gaŗais stāvs. Noreibums bija pagaisis. Sejā sasprindzinājums izlīdzinājās. Viņa noskurinājās, kā svešas domas atraidīdama, piecēlās, piegāja pie durvīm, noglāstīja šautru, lēnām to aizbīdīja un sāka izģērbties naktij.

Marta jau bija apgūlusies, kad pēkšņi atgrūda segu, pielēca kājās un, aizskrējusi pie durvīm, atrāva šautru līdz galam vaļā. Atgriezusies gultā, viņa iemetās tajā uz mutes, iespieda seju spilvenā un sāka nevaldāmi šņukstēt.

(Turpinājums sekos)

JAUNIEŠU IESVĒTE SV. ANDREJA EV.-LUT. DRAUDZĒ TORONTO

Draudzes mācītājs A. Čops 31. maijā iesvētīja 53 jauniešus. Uzņēmumā iesvētītie, pirmajā rindā no kreisās: Līga Smeķe, Dace Zemdega, Ilze Malceniece, Ieva Zelmene, Indra Ķiesnere, draudzespr-ks R. Roze, māc. A. Čops, draudzes ērģelniece brīvmāksliniece E. Ozola-Timermane, Inese Ezerkalne, Kristīne Liģere, Aina Krūmiņa, Inta Čače, Velta Saulesleja un Ruta Gurtiņa.
2. rindā no kreisās: Gunta Kajaka, Liana Pļavniece, Ilze Bebre, Alda Henīša, Irēna Jankevica, Vija Brūniņa, Dzidra Urdziņa, Sandra Turķe, Sandra Taube, Velta Kupere, Anita Plūdone, Maija Kupere, Vija Kļaviņa, Silvija Gulbe un Ingrida Boša.
3. rindā no kreisās: Jānis Lakstīgala, Egils Didriksons, Andris Luksis, Ilmārs Arviko, Erlands Didriksons, Juris Jankevics, Modris Lorbergs, Armīns Jerockis, Valdis Riņģis, Vitolds Henīšs, Juris Ķeniņš un Pēteris Lasmanis.
4. rindā no kreisās: Valdis Spravņiks, Uldis Ciemgalis, Normunds Goba, Andris Ciemgalis, Ivārs Stārasts, Andris Sīlis, Dāvis Maksiņš, Jānis Stārasts, Kārlis Lakstīgala, Rolands Taube, Juris Simsons, Andris Tauriņš, Ivārs Argals, Richards Argals un Andris Grants.
Foto: J. Liģers

Dziedot dzimu, dziedot augu

Teic, māmiņa, tu dziesmiņu!
Tu dziesmiņu daudz zināji:
No zālītes, no maizītes,
No gudrā padomiņa.
T. dz.

Vēl tikai dažas nedēļas un no visām zemēm, neizslēdzot tālo Austrāliju, uz Kanadas dziesmu svētkiem dosies dziedātāji, dejotāji, rakstnieki, sportisti un arī klausītāji.

Dziesmas priecinājušas latviešu tautu prieku un bēdu brīžos. Tās bijušas līdzgaitnieces jau sirmā senatnē un ir vēl šodien stiprinātājas un vienotājas, ko pierāda arī jaunatnes svētku sarīkojumu komiteja „Nākotne 70" ar savu bagāto programmu, lai jauniešus dziļāk iepazīstinātu ar mūsu tradicijām un jo pilnīgāk saistītu pie tautas kopības.

Manā krājumā ir dažas nodzeltējušas lapas ar koru dziedāšanas sākumu dzimtenē. Pirmos korus un tā sauktās „dziedāšanas biedrības" dibināja skolotāji. Līdz ar materiālās labklājības nostiprināšanos vairojās arī kultūrāli - sabiedriskā rosme. Garīgās kultūras attīstīšanu veicināja mūsu skolas, kas nodibinājās katrā pagastā pēc 1866. g. pašvaldības likuma ievešanas. Skola iemācīja nevien lasīt un rakstīt, bet arī modināja jaunā paaudzē interesi pēc grāmatām. Arvien vairāk parādījās grāmatas un laikraksti, kas skubināja censties pēc izglītības. Pēterburgas avīzes (1862. — 1864.) ar savu možo garu, Krišjāņa Barona vārdiem runājot, mudināja: Uz priekšu, brāļi, naigi, naigi, Mums pieder nākamaji laiki!

Jaunie laiki latviešu sabiedrisAtis aicināja: Biedrojieties, biedrojieties, jo tikai biedrībā ir spēks! Tā latvju tauta modās uz garīgu dzīvi.

Jaunie laiki latviešu sabiedriskajā dzīvē bija pienākuši. Agrāk ļaudis svētdienās pulcējās krogos vai „kaktu ballītēs", bet tagad — biedrību sarīkojumos. Šie sarīkojumi ietekmēja mūsu jaunatni veltīt arvien vairāk ievērības savas dzīves ārējam veidam, pamazām izdaiļojot arī iekšējo cilvēku — dvēseli.

Piedalīšanās pirmajos dziedātāju koros bija rosīga. Attīstītākie vecāki skubināja savus dēlus un meitas dziedāt korī, jo viņi paši mīlēja dziesmas un sabiedrisko dzīvi. Zināms, netrūka arī dziesmu pretinieku, sevišķi vecākajā paaudzē, kas jaunajos laikos saskatīja daudz „jauna". Ja kādā ģimenē vecākiem ar bērniem nebija labas saskaņas, vainoja jaunos laikus ar skolām un biedrībām.

Sabiedriskais darbs, sevišķi dziedāšana un koru dibināšana notika katrā pagastā. Pirmajā vietā bija Koknese, kur par koŗa priekšnieku izraudzīja enerģisko Jāni Stučku, bet koŗa vadoni skolotāju Mārtiņu Dambi. Pateicoties Stučkas gādībai, atrodoties labos sakaros ar Rīgas latviešu biedrību, Valkas skolotāju semināra direktoram Jānim Cimzem izdevās izdot „Dziesmu rotu", kam bija liela ietekme dziedāšanas attīstībai Latvijā.

Koknesiešiem sevišķi liels kotājiem piedalījās Pirmajos latviešu dziesmu svētkos, iegūstot godalgu. 1875. gadā sarīkoja pirmo teātŗa izrādi — „Paša audzināts" un „Mucenieks un muceniece". Izrādi ar dziesmām atkārtoja vairākas reizes. Pirmizrādē bija ieradies toreizējais Vidzemes gubernātors Gildebrants.

Lauku biedrības sazinājās ar Rīgas māmuļu, kā daži sauca Rīgas latviešu biedrību, samērā īsā laikā sasniedzot dziezgan augstu kultūrālu stāvokli. Sevišķi laukos biedrības un koŗi bija tie, kas pulcināja jaunatni un pieaugušos. Kronvalda Atis jau atmodas laikmeta sākumā aicināja: „Biedrojieties, biedrojieties, jo tikai biedrībā ir spēks."

Koknesiešiem sevišķi liels koŗa atbalstītājs bija pareizticīgo priesteris Vasilijs Oknovs, kas, pats būdams pēc tautības krievs, ļoti interesējās par latviešu tautas dziesmām. Jau pirmajā ziemā pēc koŗa dibināšanas viņš uzaicināja to ciemos, uzņemot dziedātājus ar lielu laipnību. Dziedāšanas biedrības rīkoja koncertus un vasarā zaļumsvētkus, bet lielākais notikums bija dziesmu svētki.

Jau pāris mēnešus pirms svētkiem sirdis sildīja svētku prieks. Meitas beidza gatavot tautas tērpus, bet arī puiši brauca uz pilsētu iepirkties, aicināja drēbnieku mājās un šūdināja jaunu goda kārtu. Koŗu diriģenti mudināja koristus un „gludināja" dziesmas. Dziedātāji nedrīkstēja pagurt.

Rīgas latviešu biedrība jau gadu iepriekš bija uzaicinājusi piedalīties Trešajos vispārējos dziesmu svētkos, kas notika 1888. gadā no 17. — 19. jūnijam Rīgā. Jau pats brauciens uz Rīgu bija jauks. Dziedātāji brauca meijām izpušķotā vilcienā, dziesmas skandinot. Naktsmītne bija ierādīta skolas telpās. Vairums dziedātāju gulēja uz grīdas salmos. Taču rītā visi spirgti un modri devās goda drēbēs tērpušies kopīgā gājienā uz kopmēģinājumu. Svētki ļoti ietekmēja latviešu tautas dzīvi. Par tiem laikraksti rakstīja ilgu laiku. Dziedātāji mājās vēl ilgi pārrunāja piedzīvoto.

Dziesmu svētkiem sekoja „svētku atskaņas" gan savos pagastos, gan kopā ar kaimiņu novada koŗiem.

B. Senkēviča

Nepalikt veclatviešiem, bet kļūt jaunlatviešiem

(Pārnesums no 1. lpp.)

tāji un skandētāji, bet arī politiski cīnītāji par savas tautas tiesībām un valsti, novēlot skolas beidzējiem turpmākajā dzīvē vadīties no Andreja Eglīša vārdiem: „Mēs jauni zvani esam, mēs tautas brīvību un valsti sirdī nesam." — Sv. Andreja draudzes pr-ks R. Roze atgādināja un vēlēja iegaumēt Jāņa Jaunsudrabiņa „Piemini Latviju", bet LNAK valdes pr-dis T. Kronbergs uzsvēra, ka fakts, ka latviešu ģimnaziju beidz tik liels skaits jauniešu, kas Latviju nekad nav redzējuši, liecina, ka latviska sirds un dvēsele var eksistēt arī trimdā, kaut svešumā būt latvietim nav viegli. „Pasaulei šis izlaiduma akts nenozīmē nekā, bet latviešu sabiedrībai ļoti daudz," atzina T. Kronbergs, aicinot absolventus rosīgi darboties mūsu nacionālajos pasākumos un šīs gribas apliecinājumam jau tagad pieteikties parakstu vākšanai dziesmu svētku laikā memorandam Pad. savienības apsūdzēšanai latviešu tautas iznīcināšanā. — DV saimes vārdā Toronto nodaļas pr-dis I. Zamlovskis vēlēja, turpmāk ejot cauri dzīves skolai, gūt tādas pašas sekmes kā ģimnazijā. „Lai jums dzīvē klājas labi, bet neaizmirstiet nekad, ka esat latvieši!" viņš atgādināja. — LPB Kanadas kopas pr-ce B. Senkēviča savukārt vēlēja, lai gaiša kā saule un stipras kā klintis būtu absolventu ieceres latviešu tautas saglabāšanai: „Esiet tilta cēlēji no veclatviešiem uz jaunlatviešiem, lai beigās būtu tikai jaunlatvieši!" — Toronto korporāciju kopas seniors A. Joma lika absolventiem pie sirds pirms katra darba sākšanas vispirms darāmo izvērtēt, bet tad veicamo arī pabeigt. — Rakstveida novēlējumus bija sūtījuši (nolasīja skolotājs O. Sils) Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons, Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas pārzine A. Martinsone un Bostonas latviešu skolas vārdā pārzinis A. Abermanis.

Skolotāja M. Miezīte visus absolventus, savus kādreizējos audzēkņus TLB pamatskolā, sumināja ar ziediem, tad bija pienācis īstais „atvadu brīdis", absolventu vārdā runājot Arnim Rozītim. „Rudenī piektdienu vakaros mums būs žēl, ka nebūs vairs jāiet uz latviešu skolu," viņš cita vidū teica, „bet tagad mēs zinām, kas mēs esam: jaunā latviešu paaudze!" Runātājs pateicās skolotājiem, kas mācījuši visu to, ko viņi paši Latvijā nekad nav redzējuši. „Paldies par pūlēm, pacietību un iecietību mūsu skolotājiem, paldies arī latviešu organizācijām par atbalstu, un paldies vecākiem, kas mums devuši iespēju gūt latvisko izglītību," uzrunu pabeidza A. Rozītis, lūdzot visus skolotājus auditorijas priekšā. Absolventi viņiem pateicās ar ziediem, bet klases audzinātājam H. Miķelsonam vēl ar speciālām veltēm.

Akta izskaņā visi klātesošie nodziedāja „Tev mūžam dzīvot, Latvija", un pianistei O. Upeniecei turpinot šīs dziesmas intonēšanu, nākošā gada absolventi no zāles iznesa skolas karogu, akta dalībniekiem godbijīgi pieceļoties. Absolventu vecāki bija klājuši kafijas galdu, pie kuŗa vecāku vārdā runāja A. Putniņa. Sarīkojuma atlikušās stundas aizritēja tautas dejās un rotaļās.

Vdg.

Seminārs par baltiešu sadarbību

Speciāla komiteja pie UBA-BATUN pašreiz strādā gar materiāliem semināram, kur pārrunās baltiešu sadarbības problēmas. Seminārs notiks otrdien, 30. jūnijā, plkst. 9 vakarā Royal York viesnīcā Toronto, „Nākotne 70" ietvaros. Tas būs viens no diviem sarīkojumiem, kas risināsies angļu valodā; otrs būs org. „Association for Advancement of Baltic Studies" AABS), trešdien, 1. jūlija priekšpusdienā, par tematu: Baltijas valstis 1960. un 70-tos gados".

Seminārs par baltiešu sadarbību koncentrēsies uz divām problēmām — visu trīs tautību iesaistīšanu un financiālā atbalsta iegūšanu. Ar divu diskusiju vadītāju palīdzību dalībnieki izvērtēs kādas fiktīvas baltiešu organizācijas vienu darbības posmu. Kaut gan fiktīvajai organizācijai piederētie dati balstīsies uz īstiem gadījumiem, materiāls būs tā apstrādāts, lai neviena organizācija vai individs nejustos aizkarti. Materiālu sagatavošanā ļoti palīdzējis Bruņa Rubesa padoms, kas šādu fiktīvu gadījumu analizēšanu veiksmīgi pielietojis kā mācīšanas veidu gan jaunatnes kursos, gan apmācot savas firmas darbiniekus.

Seminārs rīkots cerībā, ka pārrunu rezultātā skaidrāk redzēsim baltiešu sadarbības iespējas un robežas, kā arī atradīsim jaunas iespējas šī darba lauka uzlabošanai.

dv.

Mārīti Grīnbergu un Imantu Hausmani 16. maijā Sv. Jāņa baznīcā, Toronto, salaulāja archibīskaps A. Lūsis. Foto: J. Liģers

ZOBĀRSTS
MEKLĒ ASISTENTU
VECUMS NO 19 — 40 GADIEM
Nepieciešama perfekta angļu valoda šim labi atalgotajam darbam.
Lūdz zvanīt 922-0952.

TORONTO ZIŅAS

● Jauno mākslinieku konkurss notiks 29. jūnijā no plkst. 9.30—12 dienā un no 2—4 pēcpusdienā Royal York koncertzālē. Atskaņojumus varēs noklausīties arī publika. Ieejas maksa 1 dolars. Žūrijas komisijas priekšsēdis ir prof. T. Ķeniņš; pārējie pieaicinātie locekļi ir: pianiste Irena Dunkela un vijolnieks Alfreds Dunkels no Zviedrijas, dziedone Ksenija Bidiņa un komponists Alberts Jērums no Anglijas un dirig. Alfreds Štrombergs no Toronto. Konkursa administrātors ir Žanis Zentiņš.

● Mākslinieks O. N. Grebže no 24. jūnija līdz 5 jūlijam savā mākslas studijā, 47 Pemberton Cresc., Ričmondhillā, rīko savu 55. gleznu izstādi. Tā būs atvērta katru dienu, no plkst. 10 rītā līdz 10 vakarā.

● Dziesmu svētku laikā, no 27. jūnija līdz 6. jūlijam, Ģirts Tiltiņš rīko savā studijā 567 Yonge St., gleznu skati.

● Austrumu draudzes jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums notiks 7. jūnijā, plkst. 2 pēcpusdienā Sv. Barnaba baznīcā. Māc. A. Briedis iesvētīs 9 jauniešus. — Salaulāti: Daniels Vards (Ward) un Valda Jeige. 14. jūnijā māc. A. Briedis vadīs aizvesto piemiņas dievkalpojumu Bramptonā, Grace United baznīcā. Sākums plks. 1.30 pēcpusdienā. Dziedās DV Bramptonas nodaļas vanadze Marta Ādama.

● Archibīskaps A. Lūsis 16. maijā Sv. Jāņa baznīcā salaulāja Mārīti Grīnbergu un Imantu Hausmani. Jauno pāri pēc laulībām korp. Daugaviete vārdā ar ziediem sveica Inese Semenova, bet korp. Patria vārdā — globālais seniors V. Kaļiņš, kas kāzu mielasta laikā pasniedza līgavai arī korp. Patria krāsas. Jaunais pāris devās kāzu ceļojumā uz Bermūdas salām, par savu pastāvīgo dzīves vietu izvēloties Toronto, kur līgava Toronto universitātē pabeigs atlikušo gadu zobārstniecības fakultātē. Līgavainis gatavojas maģistra gradam inženierzinātnēs.

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

● Hamiltonas latviešu ģimnazijas kursa 5. izlaiduma aktu 23. maijā pēc karoga ienešanas ievadīja māc. E. Pavasars ar īsu svētbrīdi. Sekoja vecāku padomes pārstāvja E. Bitmaņa uzruna un skolas pārzines E. Gulbes darbības pārskats. Absolventus sveica Toronto viešņa Biruta Senkēviča, pasniedzot ģimnazijas beigšanas apliecības Valdai Andersonei, Brigitai Grāvītei, Zeltītei Suškovai un Pēterim Zvaigznem. Skolas pārzine E. Gulbe pasniedza skolas grāmatu veltes. Gadskārtējo B. Senkēvičas naudas balvu par izcilām zināšanām latviešu valodā un tās lietošanu ikdienā saņēma Pēteris Zvaigzne, viņš saņēma arī korporācijas Vendia balvu. LNAK un Hamiltonas latviešu biedrības balvu saņēma Brigita Grāvīte, bet Valda Andersone DV un Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rotas balvu. Zeltīte Suškova kļuva DV un Hamiltonas latviešu biedrības balvas īpašniece. Ev.-lut. Kristus draudzes grāmatu veltes saņēma visi absolventi.

● Hamiltonas latviešu skolas audzēkņiem aizejot brīvdienās, skola apbalvoja centīgākos un veiksmīgākos skolniekus. Tādi bija: 2. klasē Pēteris Cakulis, Andrejs Reinbergs un Silvija Makarēvica; 3. klasē Pēteris Dāle; 4. klasē Maija Dāle, Anita Runģe, Paulis Jasmanis, Karmena Bleka un Ilze Jirgena; 5. klasē Daina Bitmane, Rita Avena un Ēvija Bērziņa; 6. klasē Sandra Lagzdiņa, Indra Pulciņa un Anda Avena; 7. klasē Anita Miniate, Haralds Rudzroga un Valda Skrīna. Par centīgu skolas apmeklēšanu pasniedza atzinības rakstus. Skolas pārzine E. Gulbe paziņoja, ka visi pārcelti uz nākamo klasi, bet dažiem uzdoti vasaras darbi. Bērnu dārzs, pirmskola un 1. klase, kas darbojas atsevišķi Latviešu biedrības telpās, mācības gadu noslēdza jau 16. maijā. Grāmatu veltes par sekmēm saņēma Rasma Suškova un Katrīne Cakula — pirmskolā, Linda Leja un Kristīne Runģe — 1. klasē.

● Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudzes svētdienas skolas koris 31. maijā piedalījās draudzes dievkalpojumā, kam sekoja mācības gada nobeiguma akts. Māc. E. Pavasars runāja par svētdienas skolas nozīmi, tad izdalīja krustiņus tiem audzēkņiem, kuŗi nebija kavējuši nevienu mācības dienu. Bībeles klasi beigušajiem izsniedza apliecības un visi kopīgi nodziedāja — „Pie rokas ņem un vadi."

BŠK

Jaunumi Ontario ezera Centra salā

Lieltoronto parku pārvalde, „Beasley Amusement Co." un „Dalmar Product" sabiedrība 27. maijā bija rīkojusi presei izbraukumu uz Toronto saliņām Ontario ezerā, lai iepazīstinātu ar tur veiktajiem pārbūves darbiem, paplašinātiem izpriecu ierīkojumiem un gadsimta maiņas stilā ierīkotām pārdotavām Centra salā („Centreville". Izbraukumā bija aicināti arī vietējās etniskās preses pārstāvji.

Toronto parku komisārs Tomsons (T. W. Tompson) ar viesiem miniatūrdzelzceļa braucienā apskatīja 14 akru lielo izpriecu parku. Sabiedrības prezidents Bīslijs (Beasley) iepazīstināja ar trīsgadīgā, 1 milj. dolaru dārgā projekta rezultātiem. „Minivilciens" paslīdēja garām „farmai" ar govīm, zirgiem, aitām, pīlēm un zosīm, ar baterijām darbinātām laivām, mazajām „gulbju laiviņām" kanālī, „gaisa vilcienam", senlaicīgo auto vizināšanās vietai un ugunsdzēsēju mašīnām. „Dēku meklētājus" pārsteidza „brauciens tumsā", kur kādā posmā tas ilgst trīs minūtes un virzās cauri tumšam tunelim, „šausminot ar spokiem".

Nākamo piecu gadu laikā „Beasley" firma plāno ieguldīt vēl otru miljonu dolaru izpriecu parka izdaiļošanai, iekārtojot arī kinoteātri seno filmu izrādēm. Visus izbūves darbus apstiprina „Metro Parks Commision".

—s.

Latviešu lauksaimnieku biedru vakars

Latviešu lauksaimniecības biedrības biedru vakars „Latviešu aprinkī" notika 30. maijā K. Gudrīša saimniecībā „Mount Forestā". Valdes priekšsēdis Ž. Bukovskis informēja par līdzšinējo darbību un iepazīstināja ar klātesošajiem jauniem biedriem — mājas tēvu Kondrātu Gudrīti un jaunāko biedru — Elmāru Lanku, kas nolasīja referātu un atbildēja lauksaimnieku jautājumus. Biedrības dāmas L. Spalviņas vadībā bija klājušas vakariņu galdu. Izraisījās interesantas pārrunas par veco un jauno latviešu paaudzi trimdā, jaunajiem un vecajiem apmainoties uzskatiem un secinājumiem. Vispārējs atzinums bija, ka „bez vēsts pazudušo" ir abās paaudzēs.

—is

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
Latvian (Toronto) Credit Union Ltd
491 College St, Toronto 174, Ont.
Telef. 924-2775
maksā
6% PAR NOGULDĪJUMIEM
7—7½ PAR ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMIEM
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.
REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $5000.00
Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā, sestdienās no pl. 9—1 p.p.

…ZIŅAS

…lkst. 2 pēcpusdienā Sv. …aznīcā. Māc. A. Briedis …jauniešus. — Salaulāti: …rds (Ward) un Valda …jūnijā māc. A. Briedis …sto piemiņas dievkal… …mptonā, Grace United …kums plks. 1.30 pēcpus…ās DV Bramptonas no…lze Marta Adama.

…skaps A. Lūsis 16. mai… baznīcā salaulāja Mā…gū un Imantu Haūsma… …āri pēc laulībām korp. …vārdā ar ziediem svei… Semenova, bet korp. …lā — globālais seniors …kās kāzu mielasta laikā …gavai arī korp. Patria …nais pāris devās kāzu …z Bermūdas salām, par …īgo dzīves vietu izvēlo…o, kur līgava Toronto …pabeigs atlikušo gadu …bas fakultātē. Līgavai… …as maģistra grādam in…ēs.

…ZIŅAS

…iekus. Tādi bija: 2. kla… Cakulis, Andrejs Rein… Silvija Makarēvica; 3. …s Dāle; 4. klasē Maija …Klinge, Paulis Jasma… …a Bieka un Ilze Jirge… …ē Daina Bitmane, Rita …via Bērziņa; 6. klasē …zdiņa, Indra Pulciņa un …; 7. klasē Anita Miņia… Rudzroga un Valda … centīgu skolas apmek… …iedzā atzinības rakstus. …ine E. Galbe paziņoja, …celti uz nākamo klasi, …uzdoti vasaras darbi. …s, pirmskolā un 1. kla… …rbojas atsevišķi Latvie…s telpās, mācības gadu …ū 16. maijā. Grāmatu …ekmēm saņēma Rasma …n, Katrīne Cakula — Linda Leja un Kristīne …. klasē.

…nas latviešu ev.-lut. …audzes svētdienas sko… … maijā piedalījās drau…alpojumā, kam sekoja …āda nobeiguma akts. …vasars runāja par svēt…as nozīmi, tad izdalīja …iem audzēkņiem, kuri …ējuši nevienu mācības …ies klasi beigušajiem …pliecības un visi kopīgi … „Pie rokas ņem un

BŠK

Latviešu …ksaimnieku …dru vakars

… lauksaimniecības bied…u vakars „Latviešu ap…ika 30. maijā K. Gud…niecībā „Mount Fores… priekšsēdis Z. Bukov…ēja par līdzšinējo dar…epazīstināja ar klāteso…iem biedriem — mājas…rātu Gudrīti un jaunā… — Elmāru Lanku, kas …erātu un atbildēja lauk… jautājumus. Biedrības … Spalviņas vadībā bija …kariņu galdu. Izraisījās …s pārrunas par veco …atviešu paaudzi trimdā, …un vecajiem apmaino…iem un secinājumiem. …tzinums bija, ka „bez…ušo" ir abās paaudzēs.

—is

TORONTO
…LATVIEŠU
…TSABIEDRĪBA
…ronto) Credit Union Ltd.
… St., Toronto 174, Ont.
…f. 924-2775
…maksā
…NOGULDĪJUMIEM
…AR ILGTERMIŅA
…ULDĪJUMIEM
…edrība izdara visas pa…ku operācijas, izsniedz … izdara naudas pār… un izsniedz ceļotāju čekus.
… NAUDAS NOGULDĪ…AI AIZDEVUMU IZ…NU KREDITSABIED…DARA DZĪVĪBAS AP…ŠANU LĪDZ $2000.00 …VAI $5000.00
…ērts darbdienās no pl. … — 8 vakarā, …enās no pl. 9—1 p.p.

Milda Salnā aizsaules ceļos

Stokholmā pēc grūtas slimošanas, kā jau ziņojām, 21. maijā mirusi pazīstamā politiķe, sabiedriskā darbiniece un publiciste Milda Salnā. Viņa šķīrās no dzīves savā 84. mūža gadā.

Mildas Salnās, tolaik Kļaviņas, vārds Latvijas politiskajā dzīvē iezīmējās jau ar 1905. revolūcijas gadu, apmeklējot vēl ģimnaziju. Viņa bija Latvijas brīvvalsts laikā pazīstamā politiķa un diplomāta, kādu laiku arī ārlietu ministra, Voldemāra Salnā dzīvesbiedre. Par 1905. gada revolūcionāro darbību Voldemāram Salnam piesprieda 6 gadus spaidu darbos, bet Mildai — mūža nometinājumu Sibirijā. Viņa gan tanī sabija tikai trīs gadus, noklūdama kā politiskā bēgle Šveicē, bet pēc tam Savienotajās Valstīs, kur uzturēja dzīvus sakarus ar turienes latviešu kolonijām, kurās laba tiesa bija izbēgušo latviešu „piektgadnieku". Šeit viņa trīs gadus vēlāk atkal satika savu dzīvesdraugu Voldemāru Salno, kam bija palaimējies izkļūt no toreizējās cariskās Krievijas.

Pēc cara valdības krišanas 1917. gadā, Milda un Voldemārs Salnie pāri Klusajam okeanam nokļuva Tālajos austrumos, kur jau atradās Arveds Švābe, Kārlis Lobe un citi tālaika latviešu politiskie cīnītāji, kas auklēja domu par brīvu Latvijas valsti turienes Latviešu nacionālajā padomē. Turpat atradās arī Imantas pulks.

Atgriežoties dzimtenē, tagad jau brīvajā Latvijas valstī, Milda Salnā kļuva pirmā Latvijas ārlietu ministra Zigfrida Meierovica tuva līdzstrādniece, piedaloties ārlietu ministrijas preses nodaļas izveidošanā. Turpmākajos Latvijas brīvvalsts gados Voldemārs Salnais bija arī Latvijas ārlietu ministrs, vēlāk Latvijas sūtnis Stokholmā, palikdams posteni kā Latvijas valsts diplomātiskais reprezentants Zviedrijā. Milda Salnā tai laikā darbojās kā sūtniecības preses referente.

Pēc Otrā pasaules kaŗa un vīra nāves Milda Salnā enerģiski turpināja darboties dažādās latviešu pēckaŗa organizācijās — Latviešu palīdzības komitejā, Baltiešu humānistu apvienībā, Latviešu liberāļu partijas vadībā un citās organizācijās.

Mūža pēdējos desmit gados Mildas Salnās darbs saistījās visvairāk ar Latvijas PEN klubu, kuŗā kā ģenerālsekretāre rūpējās par ārējo sakaru izveidošanu ne vien ar Starptautiskā PEN kluba centru Londonā, bet tie iesniedzās arī citos PEN kluba centros visā plašajā pasaulē.

Milda Salnā †

Vēl dažas nedēļas pirms šīs zemes gaitu izbeigšanas Milda Salnā, jau jūtami savārgusi, netrūka Latvijas PEN kluba aprīļa valdes sēdē, būdama uzticīga sava darba pienākumam līdz mūža pēdējai stundai.

Mineapoles Sv. Paula latviešu ev.-lut. draudzē 17. maijā iesvētītie jaunieši (pirmā rindā no kreisās): Astra Rudzīte, Lita Anna Krievāne, Ruta Solveiga Rudzīte, mācītāji P. Langins un M. Gulbis, Ilze Vera Svine, Elizabete Lia Vijuma un Māra Anita Rozenburga; otrā rindā no kreisās stāv. Georgs Tils (Thiel), Ivars Krievāns, draudzes ķesteris A. Zaķis ar draudzes priekšnieku Dr. J. Robiņu, Juris Kārlis Klāsons un Osvalds Augusts Dauka. Foto: V. Bergs

Noskaidroti jauni deportēto latviešu likteņi

Maija beigās Ludvigsburgā, Vācijā, notika Latvijas Sarkanā Krusta galvenās valdes sēde direktora Roberta Liepiņa vadībā. Sēdē piedalījās arī Galvenās valdes locekļi Arnolds Skrēbers no Ženēvas, prāvests Richards Mutulis no Minchenes, mag. iur Ādolfs Šilde no Minsteres, ģenerālis Voldemārs Skaistlauks no Ludvigsburgas, prāv. Dr. V. Sanders no Vircburgas, revīzijas komisijas locekļi Gunars Skaistlauks un skolotājs Jānis Bērziņš, kā arī ilggadīgā LSK darbiniece Tatjana Liepiņa. Ģenerālsekretāre Aina Šilde, kas aizkavēta citos pienākumos, bija atsūtījusi plašu darbības pārskatu, no kuŗa redzama mūsu Sarkanā Krusta daudzpusīgā darbība.

Pēdējā laikā vairojušies izziņu pieprasījumi. Bieži meklē tuviniekus, kuŗu pēdas nozaudētas pirms 25 gadiem Reti kad tādos gadījumos ir panākumi. Kāds laimīgs gadījums bija ar Jāzepu Ancānu Freiburgā, kas ar LSK palīdzību atrada savu 1944. gadā Tīringijā pazaudēto māsu, kas tagad saucas Margrieta Bramberģe un dzīvo Notinghamā, Anglijā. Taču bieži izrādās, ka dēli, kuŗus viņu mātes no Latvijas turpina meklēt, jau 2. pasaules kaŗa beigās krituši, vai atradušies pēc kaŗa padomju gūstā. Tā kā pazudušos tuviniekus latvieši dažkārt meklē arī caur Vācu Sarkano Krustu, tad Latvijas Sarkanais Krusts uzņem arī šos vārdus savās publikācijās trimdas laikrakstos.

Latvijas Sarkanais Krusts paturējis savās rokās latviešu deportēto apzināšanu. Šinī darba laukā pēdējos pusotra gados izdevies izdarīt vairākus svarīgus noskaidrojumus par Urālu apgabala soda nometnēm. Tieši par tām kopš 1941. gada baigajām jūnija dienām trūka jebkādu norādījumu, ja neskaita Soļikamsku. Tagad uzzināts deportēto liktenis Sirokajās, Čusovajās, Čekalovas soda nometnēs un Socgorodokā. Ar maziem izņēmumiem šinīs moku vietās sapulcinātie izsūtītie jau 1 vai 2 gadu laikā gājuši bojā. Tas nav bijis parastais vergu darbs, ko Maskava likusi tiem strādāt, bet tīšu prātu radīti apstākļi deportēto kontingentu īslaicīgai iznīcināšanai.

15 gadu laikā Sarkanajam Krustam izdevies savā archīvā reģistrēt 460 liecības par latviešu deportēto likteņiem, neskaitot vairāk tūkstošu izsūtīto vārdus. Pēdējā laikā uzmanība pievērsta Potmas soda nometnei, jo tanī vēl arvien atrodas prāvs skaits politiski vajāto latviešu. Turpretim noslēpuma plīvuris sedz tos, kas atrodas čekas moku kambaros un cietumos. Politiski vajāto vidū tagad visvairāk jauniešu. Mēģināts iegūt tuvākas ziņas par tiem 7 latviešu rakstniekiem un kultūras darbiniekiem, kuŗus 1968. gadā tiesāja Rīgā un sodīja līdz 10 gadu sodiem. Par viņu apcietināšanas apstākļiem interesējušies arī „Amnesty International", bet LSK tomēr nav bijis iespējams iegūt un nodot tālāk precīzas ziņas. Kā noskaidrojās, tad tuviniekiem Rietumos tomēr bijuši zināmi kā apcietinātā rakstnieka Knuta Skujenieka ģimenes un apcietināšanas apstākļi, bet tā kā Sarkanā Krusta galvenajai valdei tie nav paziņoti, tad nav varēts arī no šīs puses sekmēt atbrīvošanu.

Vispārējā palīdzības darbā iesaistīti arī grūtdieņi Vācijā. Ar „Aid to European Refugees" atbalstu sagādāta 472 vācu marku liela stipendija kādam Ķelnes latviešu studentam - invalīdam, sadarbībā ar Amerikas latviešu apvienību un Latviešu ārstu un zobārstu apvienību izdevies izgādāt paprāvas stipendijas trim medicīnas studentiem, kas nāk no invalīdu ģimenēm. Pateicoties biedrības „Imanta" gadskārtējai palīdzības akcijai, ar LSK starpniecību Ziemsvētkos sagādāts atbalsts „Insulas" vecajiem ļaudīm un māmuļām Berchtesgadenā, Vācijā, kā arī citiem grūtdieņiem. Abos pēdējos gados sadalīti pa 200 Kanadas dolaru. Arī Milvoku latviešu Kristus draudzes dāmu komiteja gādājusi par veco ļaužu aprūpi.

Aizvadītajā darbības posmā LSK saņēmis un ar pateicību kvitē šādu pabalstu pārvedumus: Klīvlendas ev.-lut. draudze 1376 vācu markas, skolotāja Sigrida Šmita Bremerhafenā 850, Aid to European Refugees" — 472, Brigenas rota 400, Mineapoles latv. ev.-lut. draudze 393, Dr. H. Marnics Brēmenē 360, Seatles ev.-lut. draudze 320, Priedītis un Ķēmanis — kopā 284, Mežinskis 264, Delmenhorstas ev.lut. dr. 233, Sv. Pāvila dr. dāmu kom. 196, Oldenburgas ev.-lut. draudze 206, Milvoku ev.-lut. dr. 182, Detroitas Sv. Paula dr. 181, Linkolnas ev.-lut. dāmu kom. 180, Takomas latvieši 72, R. Rušlijs (Rushly) 72, V. Kalniņš 50, Ludvigsburgas ev.-lut. dr.30 un Fr. Zommerfelds 23 vācu markas un citi mazāki ziedojumi. Lielā daļa šo ziedojumu iemaksāta LSK deportēto aprūpes fondā, bet tā kā ziedojumu apmērs samazinājies, tad šobrīd šis fonds jau pilnīgi izmantots.

Rosīgi darbojas Neredzīgo kopa, kas dibināta pie Latvijas Sarkanā Krusta jau 1945. gadā. Patlaban tanī aprūpēti 28 latvieši. Neredzīgajam Donatam Badūnam amputētas arī abas rokas un Indulim Porukam ir sešbērnu ģimene. Neredzīgo kopu vada mag. hist. Olģerts Dāvis Augsburgā. Ulmā rosīgi darbojas Dr. Hugo Skudiņš, kas ir LSK Mediciniskās aprūpes nozares vadītājs. Gada laikā viņš palīdzējis 582 bezdzimtenes ārzemniekiem. Gara slimnieku aprūpē piedalījies liels skaits LSK pārstāvju. Ar medikamentiem LSK varējis gan palīdzēt kādiem tautiešiem Polijā, bet ne Latvijā.

Novērtējot darba panākumus, galvenā valde savā sēdē izteica sevišķu pateicību par pašaizliedzīgo darbu Dr. H. Skudiņam Ulmā un A. Muchkai Zviedrijā. Turpinādama darbu, viņa tomēr lūdza valdi viņu atbrīvot no LSK pilnvarotā pienākumiem Zviedrijā. Viņas vietā par tādu izraudzīja doc. Dr. Med. J. Āboliņu Stokholmā. ASV tuvākajos mēnešos izveidos pilnvaroto tīklu pa apgabaliem. Vidienes apgabalu jau apņēmies vadīt mācītājs Ed. Putniņš Milvokos. Par mūsu kopas vadītāju Austrālijā iecēla māsu E. Celinsku Sidnejā. LSK māsām un laborantēm, kas darbojušās Latvijā, izdevies pierādīt viņu kvalifikāciju, tās iesaistot rietumzemju slimnīcu darbā. LSK turpina noskaidrot vācu koncentrācijas nometnēs nogalināto latviešu vārdus; par Dachavas nometni sevišķi interesējās R. Mutulis.

Direktors R. Liepiņš ziņoja par priekšdarbu veikšanu un atsauksmju sagādāšanu jaunā vācu rentu likuma uzlabojumiem tiem latviešiem, kas ir bezdzimtenes ārzemnieki.

Id.

Jaunatne vēlas sadarboties, bet kā?

Latviešu jaunatnes apvienības priekšsēdis Mārtiņš Dūms, runājot par jaunatnes problēmām ALAs 19. kongresa laikā, Indianapolē, labā latviešu valodā, cita vidū, minēja paaudžu plaisu, kāda radusies ar jaunās paaudzes citu dzīves izpratni un mērķiem. Bet šī plaisa nav tikai latviešu sabiedrībā vien, tā ir arī citās tautās, kā to rāda jaunatnes demonstrācijas nevien ASV, bet arī citur.

Jaunatne sacēlusies pret esošajām sabiedriskajām normām, pret savu senču mantojumu. Tai nav izteiktas politiskas noslieces, bet jaunatnes kustība rāda savu spēku, kā ,piemēram, Čechijā, Francijā vai ASV.

Jaunatne prasa ideālus, prasa pēc taisnības, vienlīdzības un miera. Tā ir „aktīvistu paaudze", kas augusi „aukstā kaŗa" ietekmē, tā jūtas laimīga, ja ir „ko darīt". Tā neklausās uz tukšiem solījumiem, bet novēršas, jo izprotot šodienas dzīvi labāk kā vidējā vai vecā paaudze.

Latviešu jaunatni šie notikumi ietekmē. ALJAs biedri katru gadu savai valdei vairāk un vairāk atgādina: „Jūs nekā nedarāt". Jaunatnei jādod atzinība, kur tā vajadzīga. Vecā paaudze spējusi piesaistīt vidējo paaudzi savās rindās un organizācijās. Jaunatne prasa, lai viņai atļautu darboties. ALJAi vispirms jāsastopas ar šiem „dumpiniekiem". Kāds 14 gadus vecs jaunietis nosaucis 23-gadīgu jaunatnes darbinieku par „vecu", kā tas atgadījies ALJAs valdes priekšsēdim.

ALJA rīkojusi 6x1 kursus Bostonā, Mičigenā un Ņujorkā, kur jaunatne katrā vietā tos novērtējusi citādi. Jaunatne pati tos vēlas sarīkot, bet saduroties ar dažādām problēmām, tai par darbu rodas cits vērtējums. Jauns pasākums ir ALJAs izdotais apkārtraksts, kur jaunie paši sevi kritizē, bet ne gluži tā, kā tas bija agrāk, kad kritizēja tikai vecāko paaudzi. Latviešu jaunatne vēlas darboties līdzi arī nacionālpolitikas jautājumos.

ALJA gatavo rokas grāmatu radio programmas sastādīšanai, kurā būs pieredzējušu sabiedrisko darbinieku tekstu paraugi. Gatavo arī pulciņa rokas grāmatu. Aktīvitāte maksā naudu, kas jauniešiem nav. Apvienībā ir gan biedri-veicinātāji, taču skaita ziņā to ir tikai ap 100.

Referātu nolasīja Indianapoles dāmu rīkoto vakariņu laikā kongresa dalībniekiem.

V. Irbe

PASMAIDĪŠANAI

„Tas patiešām briesmīgi — es pat nespēju vairs iedomāties, kāda izskatās sieviete…" sūrojas ilggadējs ieslodzītais savam biedram pastaigas laikā pa cietuma pagalmu. — „Laimīgais!" otrs viņu apskauž. „Man klājas daudz briesmīgāk: es to atceros vēl pārāk labi…"

SĪKĀS ZIŅAS

● Rietumvācijas kanclers Vilijs Brants 20. maijā ieradās Kaselē otrajās sarunās ar Austrumvācijas ministru prezidentu Viliju Štofu. Brants aizlidoja uz Kaseli ar helikopteru no Bonnas, bet Štofs ieradās sarunu vietā ar speciālvilcienu. Pirmā abu Vāciju vadītāju satikšanās notika 19. martā Austrumvācijā, toreiz neuzrādot sarunu progresu un Austrumvācijai pieprasot, lai to atzītu pēc starptautiskiem likumiem, kas Brantam nebija pieņemams. Šoreiz kanclers Brants iepazīstinās Viliju Štofu ar 20 punktu formulu, kā abu Vāciju attieksmes normalizēt, izslēdzot diplomātisko atzīšanu. Rietumvācijas vēstnieki ar šo formulu iepazīstinājuši arī ASV, Angliju un Franciju.

● Komūnistiskā Ķīna paziņojusi, ka atsauc ar ASV paredzētās sarunas Varšavā, ar to protestējot pret ASV rīcību Kambodžā. Pekingas oficiālā ziņu aģentūra vēstījusi, ka iespējamo nākamo sarunu termiņu izlems vēlāk. ASV un sarkanās Ķīnas starpā notikušas jau 136 sarunas.

Jauni ceļi Latvijas brīvības centienu izgaismošanai

Māc. O. Blūmītis Bostonā, kas pazīstams kā reti aktīvs brīvības cīnītājs un pretpadomju demonstrāciju organizētājs, pievērsies jaunai cīņas metodei — publicitātei amerikāņu presē. 27. maijā „The Boston Herald Traveler", kuŗu uzskata par republikāņu laikrakstu, ievietojis māc. O. Blūmīša vēstuli, veltījot savas simpatijas prezidentam Niksonam un viņa politikai Dienvidāzijā. Cita vidū viņš saka, ka lūgt par prezidentu Dievu ir daudz svarīgāk, nekā neapdomīgi kritizēt viņa svarīgo izšķiršanos tik nepopulārā situācijā. Pēc vēstules iespiešanas daudz amerikāņu zvanījuši māc. O. Blūmītim pa tālruni un izteikuši viņam atzinību par pareizo uztveri.

Pats mācītājs saka: „Esmu jau tajos gados, kad nevaru visas demonstrācijas izstaigāt, arī balss nav vairs tik spēcīga kā agrāk, tādēļ vecumdienās izvēlējos citu cīņas veidu un gluži kā jaunībā tveŗu spalvu un sāku rakstīt. Nav vairs runa tikai par Baltijas valstīm, tagad svaru kausos atrodas pašas ASV, kur dzīvojam un veidojam savu tālāko nākotni. Mēs nedrīkstam klusēt!"

Izsūtot savu pavairoto rakstu, māc. O. Blūmītis pie tā piezīmē: „Tautieši, būsim aktīvi cīnītāji. Rakstiet vēstules prezidentam, senatoriem, kongresa locekļiem un dienas laikrakstiem. Klusēšana kalpo komūnismam!"

Jaunu cīņas veidu meklē arī ALTS (Amerikas latviešu tautiskā savienība) sadarbībā ar Bostonas igauņu biedrību. Sarunā ar ALTS pr-ku Žīguru un Bostonas igauņu biedrības priekšnieku Luku, pēdējie izteicās: „Šai laikā mūsu demonstrācija ielās būtu nepiemērota. Mēs domājam, ka daudz ietekmīgāks būs sludinājums Bostonas dienas presē. Tāpat mēs domājam sarunāt kādu radiostaciju, kuŗā varētu atskaņot skaņu filmu, kuŗu ALAs uzdevumā pagājušā gadā veica Bostonas jauniešu grupa. Drīzumā mēs griezīsimies pie tautiešiem ar aicinājumu ziedot naudu brīvības cīņai, kas nav rimusi kopš 1940. gada, kad mūsu tautām atņēma suverēnitāti." Ar līdzīgu priekšlikumu paredz griesties arī pie lietuviešu grupas, lai jūnija mēnesī projektu reālizētu.

O. A.

Montrealas latv. pamatskolu un ģimnaziju beigušie (pirmā r. no kreisās): Silvija Poriete, klases audzinātāja Deksne un Anna Miglona; otrā rindā no kreisās: Jānis Steprāns, Edgars Bērzonis un Mārtiņš Ozoliņš. Foto: P. Agrums

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu un apkārtnes ev.-lut. latviešu draudzes jauniešu iesvētīšanas dievkalpojumā Immanuela baznīcā sprediķoja māc. A. Voitkus no Montrealas, piedaloties draudzes mācītājam Kr. Hermanim. Dievkalpojumu ar vijoles solo kuplināja prof. V. Ruševics, ērģeles spēlējot brīvmākslniekam A. Kalnājam. Iesvētīja Birutu Jansoni, Ināru Klovāni, Ingu Rudzīti, Pēteri Didrichsonu, Valdi Lazdiņu un Andri Valdmani.

Ko šogad dzirdēsim…

(Pārnesums no 3. lpp.)

teņu skaits būs vienāds. 23. augustā nometnē būs Latvijas diena ar rīta dievkalpojumu, kuŗu vadīs Gaŗezera vadītājs māc. V. Vārsbergs; jaunieši visu dienu greznosies tautas tērpos.

Kaut arī šogad administrācija ir mazliet saskaldīta, tā darbojās labi. Jaunais administrātors Mārtiņš Paudrups kārto visas tiešās nometnes vajadzības Kalamazū. Andris Ritmanis apzin saraksti no Oregonas. Šogad visur būs uzraksti tikai latviešu valodā. Latviešu valodas nepratējam nometnē klāsies „grūti". Arī paši jaunieši stingri apņēmušies nerunāt citā valodā kā latviešu, un viens otram palīdzēs šo noteikumu arī pilnībā ievērot. Nometnē būs iekārtota plaša bibliotēka, kur jaunieši varēs papildināt zināšanas un sameklēt attiecīgos materiālus.

Pēc 15. jūnija jauniešiem piesūtīs rakstu krājumu, ar kō iepazīties pirms ierašanās nometnē. Vienlaicīgi paziņos arī oficiālo uzņemšanu nometnē un iedalīšanu attiecīgajā pudurī.

Pieteikšanās nometnei spraiga. Interesantas ir jauniešu izteiktās domas, kādēļ viņi vēlētos nometnē piedalīties. Dominē vēlēšanās būt latviešu jauniešu vidū, gūt plašākas zināšanas par Latviju, tās kultūru un likteni, tiek meklēta ierosme nākotnes darbam Latvijas kultūras un tautas saglabāšanā. Agrāko nometņu dalībnieki jūsmo par Divreizdivi nometnes intensīvi latvisko garu. Liela ir vēlēšanās v latvisko garu. Liela ir vēlēšanās nē. Visam cauri skan vēlēšanās būt stiprākiem latviešiem un turpināt sākto darbu latviešu sabiedrībā. Kāds pirmā gada Divreizdivi nometnes jaunietis raksta: „Ļoti gribētu iet uz 2x2 — latviešu nometnē un būt citu latviešu jauniešu vidū."

Jaunieši, nenokavējiet pieteikšanos!

Andris Ritmanis,
3700 SE Ellis St., Portland,
Oregon 97202, U.S.A.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave. Toronto 12. tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, garāžas iespēja. Cena $29.500.

Leaside: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu lielu atpūtas telpu, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš ar mūŗa garāžu. Cena $29.500.

Royal York — Dundas: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu atpūtas telpu. Privāts iebraucamais ceļš un garāža.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ

Dziedātāji no trīs kontinentiem

Kā jau ziņots, Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku kopkorim kā atsevišķa dziedātāja pieteikusies arī sidnejiete Elza Birztiņa. Ja nu tālā Austrālijas viešņa savu nodomu patiešām īstenos un Toronto ieradīsies, tad pirmo reizi latviešu dziesmu svētkos Ziemeļamerikā un, varbūt, mūsu dziesmu svētku vēsturē vispār kopkorī piedalīsies dziedātāji no trīs kontinentiem — Amerikas, Eiropas un Austrālijas, dzīvojot gan tikai piecās valstīs — Kanadā, ASV, Anglijā, Zviedrijā un Austrālijā. Pēc svētku rīcības komitejas norādījuma vēlams, lai koristi būtu ģērbušies tautas tērpos, bet vīriešiem jauktajā un vīru korī to var aizstāt ar tautiski izrakstītu vai baltu krēklu un pelēkām biksēm, prievītes vietā pie kakla lietojot saktiņu.

Svētku reklāmēšanai jau izgatavota arī 10 lappušu bieza salokāma ilustrēta skrejlapa angļu valodā ar īsu informāciju par Latviju, latviešiem, mūsu kultūru un dziesmu svētkiem, kuru sagatavojusi svētku rīcības komitejas informācijas daļas angļu valodas nozare J. Dreifelda vadībā izplatīšanai cittautiešu publikai.

Starplaikā mainīti sākuma laiki diviem sarīkojumiem. Dziesmu svētku atklāšanas un ieskaņas sarīkojums Royal York viesnīcas Concert zālē 27. jūnijā sāksies jau plkst. 11 dienā, nevis plkst. 2 pēcpusdienā, kā bija plānots iepriekš. Bez uzrunām šai svētku atklāšanas sarīkojumā, programmu vadot Toronto latviešu biedrības pr-kam I. Alksnim, mūzicēs vijolniece Norma Auziņa, čellinieks Ronalds Leonards, bass Alfreds Spricenieks un pianists Alfreds Štrombergs. Sakarā ar to, ka pieteiktas daudzas grupas, kā rezultātā nepieciešamas kļuvušas priekšsacensības, agrāk nekā sākumā plānots — jau plkst. 9 rītā (nevis plkst. 11) 4. jūlijā Royal York viesnīcā sāksies arī tautas deju sacensības.

Svētku pēdējā dienā, 5. jūlijā, plkst. 1 dienā Metropolitan United baznīcā (Bond St., pie Queen un Church St.) notiks arī īpašs dziesmu svētku dievkalpojums, kuru gan neorganizē svētku rīcības komiteja savas programmas ietvaros, bet Kanadas latviešu ev.-lut. draudzes. Dievkalpojumu vadīs archibīskaps A. Lūsis, piedaloties arī citiem Kanadas un ASV latviešu mācītājiem, bet Helmera Pavasara kantāti „Tēvzemes karogs" dziedās Anglijas latviešu apvienotais koris diriģenta un komponista Alberta Jēruma vadībā, pavadījumu spēlējot ērģelniecei Anitai Grigalei-Rundānei, bet kantātes tekstu runājot aktieriem Almai Mačai un Voldemāram Pukatam.

Var teikt, ka visi priekšdarbi šiem plašākajiem latviešu dziesmu svētkiem, kādi jebkad notikuši, ir jau paveikti. Atliek vairs tikai programmu spodrināt, atsevišķos sarīkojumus gludināt, paveikt rutīnas darbus — izsūtīt pasūtinātās ieejas kartes un sagatavot visu nepieciešamo daudzo svētku viesu uzņemšanai. Cik līdz šim var spriest, visi priekšdarbi ir paveikti labi. Taču izskanējušas arī jau pirmās kritikas. Tā zināmu neapmierinātību radījusi rīkotāju izšķiršanās šoreiz atteikties no tradicionālā svētku dalībnieku gājiena uz kopkoŗa koncerta vietu, kas vienmēr bijis viens no kulminācijas punktiem. Par kopkoŗa koncerta sagatavošanu visai kritiski savukārt izteicies Eiropas latviešu dziesmu svētku virsdiriģents — vijolnieks prof. Arvīds Norītis, kas vada pats savu kori Viduszviedrijā. Uzturoties vairākas nedēļas ASV, prof. A. Norītis nesen viesojās arī Toronto, iepazīstoties arī ar dziesmu svētku sagatavošanas darbu, koncertu programmu un citiem plāniem. Bez daudziem atzinības vārdiem, teikto attiecinot arī uz tai pašā laikā notiekošajiem ASV rietumpiekrastes 4. latviešu dziesmu svētkiem Losandželosā, viņš atzina, ka grēkots kopkoŗa koncerta sagatavošanā.

Iepazinies ar plānojumiem un paveiktajiem priekšdarbiem, prof. A. Norītis vēlāk presei izteicās: „Nedrīkstam dziesmu svētkus padarīt par kopā sanākšanu un padziedāšanos, bet, diemžēl, šai virzienā jau vērojamas zināmas tendences. Ja Ziemeļamerikas latviešu koŗiem paredz tikai divus kopmēģinājumus, tad tā jau ir kapitulācija sliktas kvalitātes priekšā. Eiropā mēs tomēr cenšamies līmeni vēl iespējami augstu noturēt un tādēļ arī prasām no dziedātājiem vairāk. Vai Ziemeļamerikai ar tik lieliem kopkoŗiem, kādu Eiropā vairs nav, nevajadzētu mazliet vairāk padomāt tieši par to? Kopkoŗa koncerts taču ir un paliek dziesmu svētku kulminācija, galvenais un īstais iemesls visam, tādēļ pret šo degradāciju gribas pacelt balsi. Kaut šie ir Ziemeļamerikas latviešu svētki, bet citu zemju diriģenti arī še ir klāt: Toronto diriģēs Alberts Jērums no Anglijas. Tāpēc par šīm lietām vajadzētu domāt visiem kopā."

—ps

Vecāki grib redzēt . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

vināšanās vakari" ļoti vēlami. Viņa domām pievienojās arī Andra Lagzdiņa un Dzidra Liepiņa. Visi trīs ir koledžu audzēkņi. Ilgvars Vermelis pabeidzis literatūras studijas un pašlaik pievērsies glezniecībai. Arī viņš domā, ka „paaudžu plaisa" pastāv un jāmeklē ceļi, kā to sašaurināt. Kā lielu trūkumu Vermelis min latviešu sabiedriskā centra — latviešu nama trūkumu Ņujorkā. Kā Vispasaules latviešu jaunatnes kongresa Eiropā 1968. gada dalībnieks viņš guvis zināmu ieskatu. Ieva Greize izsakās, ka līdztekus studijām strādā kā skolotāja latviešu svētdienas skolā Filadelfijā; ir arī vietējās latviešu draudzes visjaunākā dāmu komitejas locekle. Kaut dzimusi ASV, sajūt un uzskata sevi par latvieti un ir lepna uz to. Domā, ka „paaudžu plaisa" ģimenēs, kur tāda pastāv, ir individuāla. „Mūsu vecāki grib redzēt mūsos savu jaunību, bet aizmirst, ka viss mainās. Mērķi un uzdevumi paaudzēm kopīgi, tikai pieeja atšķirīga," saka Ieva Greize.

A. B-de

Septiņas Irbes ALAs kongresā

VIKTORA IRBES INDIANAPOLES IESPAIDI

Amerikas latviešu apvienības kongress Indianapolē vietējai latviešu kolonijai bija gaidīta patīkama pārmaiņa. Nevar noliegt Indianapoles tuvākās viesmīlību un laipnību. Lidlaukā galveno tālsatiksmes lidmašīnu pienākšanas laikos gaidīja automašīna delegātu nogādāšanai viesnīcā. Ja delegāti mazliet vairāk būtu parūpējušies par savu ierašanās laika paziņošanu rīcības komitejai, atkristu meklēšana pēc taksīšiem un lieki izdevumi. Viesnīcā bija uzraksts, sveicot latviešu kongresa dalībniekus. Jādomā, ka tas viesnīcas atbildīgā darbinieka, Indianapoles latviešu organizāciju padomes priekšsēža J. Gžibovska nopelns. No šīs viesnīcas talcinieki savās mašīnās delegātus nogādāja uz Latviešu sabiedrisko centru. Sestdienas vakarā pirms un pēc balles bija norīkots autobuss. Mazliet komiskas jautrības gan radās, kad autobuss slapjajā zālē iestiga, bet tas nespēja ietekmēt delegātu labsajūtu.

Delegāti varēja pateikties Indianapoles dāmām, kas rūpējās par delegātu paēdināšanu piecas reizes. Karstu kafiju varēja dabūt vienmēr. Galvenā saimniece Laima Bērziņa rūpējās, lai katrā ēšanas reizē būtu kāda pārmaiņa, bet ik dienu palīgos bija kādas citas organizācijas dāmu komitejas locekles, kuras izrīkoja Irēne Dzelme, arī pati palīdzot saimniecības darbos.

Patīkams pārsteigums bija labi apmeklētā kongresa balle, kur varēja redzēt kādus 250 apmeklētājus. Arī še varēja manīt Indianapoles viesmīlību. Dažs balles apmeklētājs mājās pārradās tikai trijos no rīta. Vājāk bija apmeklēta bērnu teātŗa izrāde, jo šo izrādi Indianas latvieši jau noskatījušies.

Dažas raksturīgas pazīmes kongresā bija citādas nekā agrākos gados. Parasti visvairāk delegātu ir ar Bērziņa un Lejiņa uzvārdu, arī valdes sastāvā šie vārdi gandrīz vienmēr bijuši. Šāgada kongresā piedalījās trīs Bērziņi (Alfreds no Ņujorkas, Ludvigs no Filadelfijas un Tālivaldis no Pensilvēnijas). Pirmo reizi kongresa delegātu skaitā bija trīs Irbes (Ivars no Siracūzām, Pauls no Longailendas un Viktors no Ņujorkas). Raksturīgi, ka arī kongresa ballē vēl bija divas ģimenes ar līdzīgu uzvārdu vai kopā 7 Irbes. Tomēr arī ALAs jaunajā valdē jauns Lejiņš nomainīja ilggadējo priekšsēdi (Adolfs vadīs apgādu), un no jauna atkal valdē Bērziņu „dinastija" (Tālivaldis), kas reiz aptvēra četrus valdes locekļus (Alfreds, Ivars, Ludvigs un Dzintars).

Kongress šogad bija trokšņains, kas izskaidrojams ar lielo zāli, izklaidēto sēdēšanu un galdu novietojumu, kas aicināja pārmainīt kādu vārdu ar kaimiņu. Tradicionālo runātāju šogad bija mazāk nekā citus gadus, bet debates veicās raitāk, atskaitot nedaudz gadījumu. Likās, ka dažs tālāks delegāts iedomājās, ka tālā ceļa izdevumu segšanas motivācijai vajadzētu pēc iespējas vairāk runāt. Bet arī tuvie braucēji dažreiz grēkoja.

Reti gadījies kādu delegātu redzēt ASV bruņoto spēku ietērpā. Šoreiz jūras spēku virsnieku uniformu kongresā valkāja Jānis Klīmanis no jūrniecības.

Novērtējot kongresa darbību, liekas, visi bija apmierināti, par spīti neparasti spraigajām nakts apspriedēm. Varbūt še ir iespējams, jo ne visiem bija iemesls priecāties. Kongress gan nesašķēla delegātus, bet likās, ka plaisa radusies priekšsēdis ir vienas korporācijas korporācijās. Kā jaunais, tā vecais locekļi, bet vēlēšanas nerādīja vienotību. Liekas, ka arī rīcības komiteja ar kongresu ir apmierināta, kā apliecināja komitejas priekšsēdis J. Gžibovskis. Apmierināti bija kongresa delegāti par dāmu gādātajām pusdienām un vakariņām. Pat dāmas pēc lielā darba nesūdzējās par nostrādāšanos, bet aicināja pēc gadiem atkal apmeklēt Indianapoli.

V. Irbe

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

6. un 7. jūnijā — DV, LNJAK un LSAK jaunatnes un sporta svētki Sidrabenē.

26. jūnijā — saviesīgs vakars Latviešu namā „No maliņu maliņām." Pārbūvētā nama nodošana sabiedrības lietošanā un dāmu komtejas dāvātā sienas gleznojuma atklāšana. Spēlēs deju kapella no Hamiltonas.

27. jūnijā — Sidrabenē Jāņu uzvedums, deja un citas Jāņu izdarības Sidrabenes pārvaldes un „Nākotnes 70" sarīkojums.

No 27. jūnija — 6. jūlijam — Dziesmu svētku laikā Ģirts Tiltiņš rīko gleznu skati savā studijā, 567 Yonge Street.

1. un 2. augustā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

SV. KATRĪNĀS

13. jūnijā — Zušu makšķerēšanas sacensības Niagaras upē. Sākums plkst. 3 dienā un beigas 12 naktī. Sacensību pieteikšanās vietā būs izlikti uzraksti. L.M.M. klubs — St. Catharines.

Valmieras valsts komercskolas 1930. gada absolventi!

Pulcēsimies pēc 40 gadiem Kanadas latviešu dziesmu svētku laikā, 1970. gada 4. jūlijā, plkst. 12 dienā — Latviešu namā Toronto, 491 College ielā, pirmā stāvā, Latviešu biedrības zālē.

Mana sirsnīgākā pateicība māc. B. Kokina kungam un visiem draugiem, kas ņēma dalību mana mūža drauga Augusta Māliņa izvadīšanā aizsaules ceļos.

Pateicībā Auguste Māliņš.

Iepazīstieties ar plašāko un kopš 25 gadiem regulāri iznākošo

Daugavas Vanagu Mēnešrakstu!

Iznāk 6 reizes gadā, ik otru mēnesi.

Raksti: Latvijas brīvībai, ideoloģijai, literātūrai, mākslai, atmiņām vēsturiskā nozīmē un aktuālitātēm.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā par 3 numuriem $2.75, 6 — $5.50, atsevišķs numurs $1.00.

Pasūtināms: Mr. K. Bencons, 223 High Park Ave., Toronto 165, Ont., Canada.

LAIKRAKSTA LATVIJA AMERIKĀ

ATSEVIŠĶI NUMURI PĒRKAMI TORONTO

Broadview Delicatessen
105 Danforth Ave.

Baliant Newspaper
272 Spadina Ave.

Esto Meat Products
691 Mt. Pleasant Rd.

Lidums Meat
363 Roncesvalles Ave.

Lotus Florists
792 Bathurst St.

Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.

Pavasars Delicatessen
361 Roncesvalles Ave.

Pokos Meat
376 College St.

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.

West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.

HAMILTONĀ

O. Andersons
120 Barton St. E.

Northland Grocery
28 Market St.

KALUPE

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkalēs
Aldonas ĶIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4 Ont., tālr. 533-2837

Izdevēji —
MĒS IZDARĀM SALIKUMA DARBUS
GRĀMATĀM
ŽURNĀLIEM
Iespiešanai ofseta technikā
ĀTRS DARBA IZPILDĪJUMS. MĒRENAS CENAS.
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
491 College St., Toronto 174, Ont. Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr. Mrs. Miss ....
Adrese: ....
....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..............
.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa $2.00 par 1 mēn., $5.50 par 3 mēn., $10.00 par 6 mēn., $18.00 par gadu.

Kanadas DV, LNJAK un LSAK
Jaunatnes un sporta svētki
1970. g. 6. un 7. jūnijā
SIDRABENĒ

PROGRAMMĀ:
Basketbola, volejbola, virves vilkšanas un šacha sacensības.
Piedalīsies Kanadas un ASV latviešu sporta klubi.

SESTDIEN, 6. jūnijā, plkst. 20.00
Ugunskurs un pēc tam DEJA
Vakarā notiks arī „MISS RĪGA" vēlēšanas

SVĒTDIEN, 7. jūnijā, plkst. 10.00
DIEVKALPOJUMS un pēc tam
VIEGLATLĒTIKAS sacensības.
SKRIEŠANA, AUGSTLĒKŠANA, TĀLLĒKŠANA, LODES GRŪŠANA, ŠĶĒPA MEŠANA UN CITAS BĒRNU NODARBĪBAS

SVĒTKU ATKLĀŠANA 6. jūnijā, pl. 13.00
NOBEIGUMS 7. jūnijā, pl. 15.00

Ieeja abām svētku dienām $2.—, vienai dienai $1.50, jauniešiem līdz 16 gadiem ieeja brīva, jauniešiem virs 16 gadiem puscena.

Par automašīnu novietošanu jāmaksā 75 ¢ Sidrabenes pārvaldei.

Visus laipni ielūdz
JAUNATNES UN SPORTA SVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJA

S.O.S.
Genocīds Latvijā!

POPULATION OF LATVIA

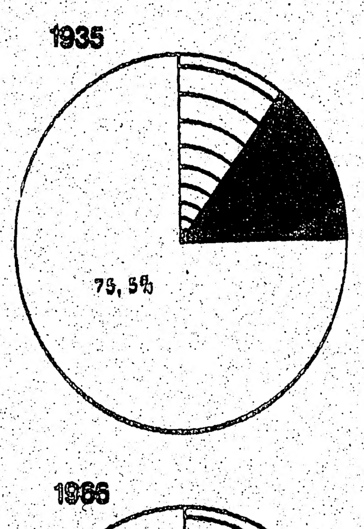

PARAKSTIET apsūdzību pret Padomju Savienību!

LNAK un DV organizē parakstu vākšanu Padomju Savienības apsūdzēšanai genocīda noziegumā Latvijā.

Tautieši, parakstieties apsūdzības lapās, kad Jums to lūgs!

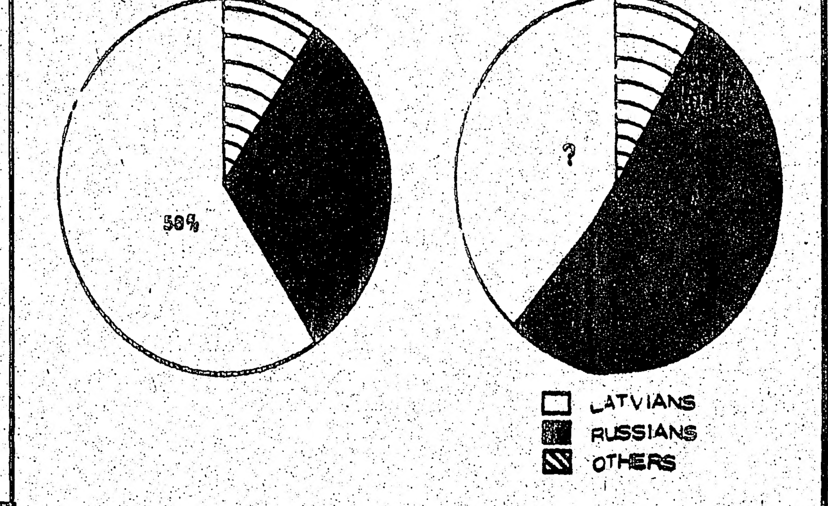

1970. gada jaunie modeļi
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
APSKATĀMI MŪSU JAUNAJĀS SKATES TELPĀS.
Tagad izdevīgākais laiks iegādāties pagājušā gada automašīnas par pazeminātām cenām.
ROBERTSON MOTORS 1555 Danforth Ave., Toronto
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi Hans PLAUDE Tel. HO 6-1131

Mūžībā aizsaukts

Jānis Ķeksis

Dzimis 1900. gada 13. decembrī Latvijā,
miris 1970. gada 27. maijā Kanādā.

Ir tālos ceļos nogurušas kājas —
Ir svešos vējos piekususi sirds.

Mīlestībā dziļi skumst:

SIEVA, DĒLS AR ĢIMENI, BRĀLIS,
SIEVASMĀSA AR VĪRU UN
TUVINIEKI ŠEIT UN TĀLUMĀ

Mans mīļais vīrs, mūsu papiņš un vectētiņš

Nikolajs Dombrovskis

aizmiga mūžīgā miegā 1970. gada 30. maijā Listovelā.

Mīlestība ir stiprāka
par nāvi.

Ērika Dombrovska
Inese un Teodors Grīnfeldi
Kārlis, Gregors, Dagmāra

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Voitkus — Ceļi tāli, ceļi tuvi	$5.80
V. Rulliņa — Soli pa solim, rotaļās, dančos un dejās	$5.00
Z. Liepa — Gaismas sijātājs, dzejoļi	$4.00
T. Zeltiņš — Antiņš debesīs meklē latviešus, rom.	$5.80
Latgaļu folklora	$7.00
M. Bukšs — Francis Kemps	$7.00
Dieva kokle — Latv. relig. dzejas antoloģija	$8.00
H. Sils — Tēlotāja māksla un vārds	$6.00
E. Aistars — Evita, rom.	$4.80
J. Plaudis — Zemes ziedi, rom.	$5.50
A. Johansons — Visi Rīgas nami skan	$5.50
Fr. Dziesma — Klusuma zvaigznes, dz.	$3.50
E. Dēliņš — 69 stundas	$6.10
A. Spekke — Atmiņu brīži	$12.00
V. Pelēcis — Malenieša pasaule II	$5.80
J. Akurāters — Aizlaika straumes	$5.50
E. Spēks — Es redzēju jūriņā	$5.30
Valdis — Staburaga bērni	$3.80
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
Archib. A. Lusis — Jēzus līdzības un mūsu laikmets	$2.80
T. Ķikauka — Putni, rom.	$4.20
Latgaļu tautas dziesmas (notis)	$5.50
Indra Gubiņa— Rītdiena neskaitās	$4.00
B. Bičole — Ceļos, dzej.	$4.50
Leonīds Slaucītājs — Sešos kontinentos	$8.00
Al. Tomsens — Cilvēcības vārdā	$8.50
I. Grebzde — Tikai meitene, jaunatn. rom.	$4.50
G. Janovskis — Dziesma mežam, rom.	$4.80
A. Dziļums — Vēja melderis, rom.	$5.80
A. Lindgrena — Pasaules labākais Karlsons	$4.00
Leonīds Slaucītājs 70	$2.20
LATVIJAI 1918—68 Brīvās pasaules latv. mežkopju izd.	$10.00
A. Eglītis — Pēdējais mohikānis, stāsti	$7.50
Dz. Zeberiņa — Kad es maza biju	$6.00
P. Aigars — Sarkanais vilciens (4 valodās)	$2.25
P. Aigars — Zaļie zīmneši. dzej.	$2.00
J. Sudrabiņš — Pēdējās dienas Kurzemē, atm.	$3.80
J. Miesnieks — Klaucēnu kundzes meita, rom.	$5.80
K. Pētersons — Pasaule paveras, ceļ. apr.	$10.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$5.90
Ang. Gailīte — Rītausma	$4.00
I. Grebzde — Sērmūkšļu pagasta ļaudis	$3.20
Ing. Vīksna — Un gājiens neapstājas, dzej.	$4.20
P. Jurevičs — Dzīve un liktenis, refleksijas	$4.20
Edg. Dunsdorfs — Latvijas vēstures atlants	$4.50
M. Valters — Atmiņas un sapņi I d.	$9.50
F. Donass — Politiskos krustceļos	$4.00
H. Vītols — Atmodinātas atbalsis	$7.50
Dzintara gredzens, stāsti mīlai	$6.80
A. Niedra — Varavīksna pār Rīgu, rom.	$4.80
A. Freināts — Dzimtenes ārēs, stāsti	$4.50
I. Grebzde — Vai ābele ziedēja?, rom.	$5.50
J. Aukškāps — Zinātnei un tēvijai	$4.50
A. Dziļums — Celminieki, rom.	$5.80

Pasūtināšanai zvanīt Tālr. 921-7121

DV GRĀMATNĪCĀ

491 COLLEGE ST., TORONTO 174, ONT.

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

Žanis Zentiņš — Jūras vaidi ... $5.50
pie klavierēm Vera Leinvebers
I — Jūras vaidi. Pie pēdējā plāvuma. Mans namiņš. Dzimtene. Rudzu puķu vainadziņš. Jurka, puika. Madi ķēra. Bērnība. Brīnos es. Rudeņa ziedi. Balta bērza šūpolīte. II — Skatait, ļaudis. Sīkie pirkstiņi. Zeltītās lapas. Aizsmaržoja baltās ievas. Tā ietu. Nakts tik skumja. Aizejot. Meži šalc. Karavīri bēdājās.

Tautas dziesmas un dejas ... Stereo $5.50
I — Līkumdeja. Āvu, āvu baltas kājas. Es uzkāpu kalniņā. Dzied, māsiņa, skaistu dziesmu. Dancot gāju ar meitām. Jautrais pāris. Ventiņu zvejnieku deju dziesma. Upe nesa ozoliņu. Plakanais dancis. II — Maģais dancis. Ziedēj' rozes, magonītes. Es mācēju danci vest. Es bij' maza meitenīte. Ekusēze. Sarabumbals. Kur tu teci, gailīti manu? Sidrabiņa upi bridu. Andžiņš. Man' bāliņi stipri vīri.

Junda ... $5.50
Lūk, rozes zied. Pie Baltijas jūras. Krīvu krīvs. Mirdzi kā zvaigzne. Mežezers. Rudens noskaņas. Mīlētāja dziesma. Varenība. II—Tēvzeme runā. Aijā. Jāņu laiva. Jūras spožums. Mēness nakts. Kā linu druva sāka ziedēt. Vecie tēvi. Kad mēs jauni bijām.

LP 36 ... $5.50
Stāsti man, ak Ģetzemane. Drūms klusē Ģetzemanes dārzs. Kad Kristus krustam tuvojas. Mans brāli, uz Golgātu nāc. Kas ir Tas, kas gaida. Adoramus Te, Christe. II—Vētras viļņos nav neviena. Svētītie, nāciet. 91. psalms. Mieru atstāju. Izpilda Antonina Vaivode, kontralts.

Kalvis ... $6.00
I — Kad mēs jauni bijām. Krīvu krīvs. Nogrimusi pilsēta. Dzimtā puse. Kalnos. II — Jūras dziesma. Biķeris miroņu salā. Smilšainos ceļos. Jāņu laiva. Jāņu laiks. Aiz upītes sētiņā. Kas kaitēja man dzīvot. Iesim, puiši, lūkoties. Sniga sniegi, putināja.

Stereo 1005
Brālīts māsu dancināja ... $7.00
Saturā: Brālīts māsu dancināja, Pērkonītis, Mugurdancis, Plaukstiņpolka, Metieniņš, Tūdaliņ, tagadiņ, Sudmaliņas. II — Ritenītis, Zvejnieciņš, Gailītis un vistiņa, Māte teica Jancīšam, Kur tu teci, gailīti? Brālītis un māsiņa un Gatves deja.

Stereo 1003
Tu sapnis esi ... $7.00
I — Drīz tiksimies mēs, Tu sapnis esi, Aizejošam, Aksta dziesma, Kavalieru gads; II — Brūnacīte, Pa to ceļu, Rītos, Vermlandes balāde, Maza maza meitenīt.

Latvian Music LP 32 ... $5.50
I — Pēdējais plāvums, Lietutiņš līst, Diena beidzas, Šūpuļdziesma, Māte, Nakts; II — Mazs bij tēva novadiņš, Zaļas birzes audzīte, Krauklītis, Man ieviņa, Sprigulīši, Lauku kāzas, Zilās naktis.

Latvian Music LP 33 ... $5.50
I — Lāmiņai pavaicāju, Kur meitiņas godam auga, Ej, saulīte, drīz pie Dieva, Mēs deviņi bāleliņi, Kas tur kliedza, Upe nesa ozoliņu, Dzeltens mans kumeliņš; II — Jauni puiši danci veda, Pūt, vējiņi, nostājies, Lieli vīri, mazi vīri, Dancija māsiņa plāniņa vidū, Kāzinieku deja, Skataities, jauni ļaudis, Rucavietis.

Latvian Music LP 34 ... $5.50
I — Lielais lācis, Minikleitiņa, Naktīs, Kokteilis, Baltijas jūra; II — Mežrozīte, Suļu laikā, Ābeles zied, Es jums teikšu, Sniegputeni.

Latvian Music LP 35 ... $5.50
I — Mēs visi sēdējām kokos, Jumi jumi, Cietumnieka dziesma, Redz, kur jāja div' bajāri, Kādu pie sevis, Parkā; II — Senā Rīga, Divatā ar sevi (uz jumta), 25 kronas (5 dolari), Tu vairs mani nepazīsti, Kauli deg, Vilcienā.

Ontario provincē dzīvojošiem jāpieskaita 5% PST.
Pasta izdevumiem Kanadā jāpieskaita 50 centi, 75 c uz ASV.

Pieprasāmas DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB
tālr. 759-0266

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā
iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555, Toronto

Vai esat nokārtojuši
abonementu?

PASŪTINIET SAVIEM PIEDERĪGIEM UN PAZIŅĀM

KUNGU UZVALKU DRĀNAS!	Cenas ASV dolaros
V/l dažādu krāsu angļu vai dāņu ķemdzijas drāna, $7.60 metrā, svars 700 gr. Komplekts: 3,25 m. drānas un visi drēbnieka piederumi, kopīgais svars apm. 3.3 kg	48.50
L/a — ļoti labas kvalitātes drāna, ar visiem drēbnieka pied.	51.75
H/f — labas kvalitātes angļu ķemdzijas audums (zīmogots) $10.50 metrā, ar visiem piederumiem	58.50
H/l — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas audums dažādās krāsās, $11.90 metrā, ar visiem pied, Svars 3,5 kg.	62.45
KUNGU MĒTEĻU DRĀNAS	
K — izcilas kvalitātes vilnas audums, visās krāsās, metrs — $8.60, ar visiem piederumiem. Komplekts: 2,75 m.	48.70
K/l — izcilas kvalitātes melns un citas krāsas angļu mēteļu audums $9.90 metrā, ar piederumiem	52.20
FF/k — visaugstākās kvalitātes angļu dažādu krāsu mēteļu drāna ar visiem piederumiem	60.20
DĀMU MĒTEĻU DRĀNAS	
D/l—izcilas kvalitātes angļu mēteļu drāna: $9.90 metrā. Komplekts: 2.75 m drānas un visi drēbnieka piederumi	50.95
FF/d — visaugstākās kvalitātes vilnas dažādu krāsu dāmu mēteļu drāna: $12.90 metrā, ar visiem piederumiem	58.95
DĀMU KOSTĪMU DRĀNAS	
D/a — modernās pastelkrāsas dāmu kostīmu drāna, $4.95 metrā. Komplekts: 2.50 m drānas, ar visiem piederumiem	29.65
D/f — angļu vai dāņu ķemdzijas audums dāmu kostīmiem, izilas kvalitātes $10.50 metrā, ar visiem piederumiem	43.15
F/fd — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas drānas dāmu kostīmiem: $11.90 metrā, ar visiem piederumiem	47.15

Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai

Sainīšu nodaļa

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIRMĀ STĀVĀ (ar gaisa dzesinātāju)
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI—
465-5225
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
OTRĀ STĀVĀ
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ PIEKTDIENAI PLKST. 4 p.p. — 1 NO RĪTA, SESTDIENĀS NO PLKST. 12 DIENĀ — 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām
Uz redzēšanos!

KAS? KUR? KO? TORONTO

OLD COUNTRY DELICATESSEN
2800 DUNDAS ST. WEST, PIE KEELE, TĀLR. 769-8640
Emilija un Georgs DUMPE

ALFRED STIKUTS REALTOR
A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
65 Marlee Av. Toronto, 789-3361
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro, 752-1770

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsons*

EXPRESS T.V. SERVICE
HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6732
no plkst. 9 — pl. 9 vak.

A. Kristapsona gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

8
KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana ▪ palielinājumi ▪ duplikāti ▪ citi darbi ▪ izcilus kvalitāte ▪ atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363-6496

Danforth — Carlaw rajonā
IZĪRĒJAMS DZĪVOKLIS
2—3 istabas, virtuve, vannas istaba, kā arī viena mēbelēta istaba.
Zvanīt Toronto 463-1314

Jauns 1970. gadā
Labākā dāvana sūtīšanai uz
LATVIJU
SPECIĀLI RUBĻU CERTIFIKĀTI
LIELĀKĀ VĒRTĪBĀ
ZEMAS CENAS
Jūsu piederīgie var izvēlēties Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos vislabākās kvalitātes preces. Piemēram:

Ledusskapji, sākot ar $55.00 —	$117.00
TV aparāti $75.24 —	93.72
Dāmu aitādas kažoks	30.00
Kungu vilnas uzvalks	24.00
Dāmu gaŗie zābaki ar oderi	10.00
Kungu gaŗie zābaki ar oderi	10.00

Pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi ar pilnīgu informāciju.
VIENKĀRŠI un ĀTRI
Speciālajiem rubļu certifikātiem nav īpašnieka vārda, tos var izmantot ikkatrs, katrā laikā un katrā vietā. Piegāde 3—4 nedēļu laikā.
KĀ PASŪTINĀT:
Jūs varat pasūtināt zināmu skaitu speciālo rubļu certifikātu par $2.13 gabalā. Šī maksa ir galīga un nekādu citu nodevu nav. Varat sūtīt mums apaļu summu dolaros un mēs paši to pārvērtīsim rubļu certifikātos. Pilnīga garantija.
Mums ir 20 gadu darba pieredze un vairāki tūkstoši apmierinātu klientu. Mēs garantējam, ka arī jūs būsit apmierināti ar mūsu
GODĪGO un ĀTRO PAKALPOJUMU.
PASŪTINIET TAGAD TIKAI
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street
NEW YORK, N. Y. 10010
Pieprasiet mūsu jauno bezmaksas cenrādi.
Mēs pieņemam pasūtinājumus automašīnām un dzīvokļiem.

A. EGLĪTIS — TV RENTAL

17" —	$ 8.-	mēnesī
21" —	$ 9.-	mēnesī
23" —	$10.-	mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

IEPRIECINIET SAVUS RADUS, PIEDERĪGOS UN PAZIŅAS

PARAUGSAIŅI	Cenas ASV dolaros
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg	21.40
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. bruto 10 kg.	18.90
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg.	25.20
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolādes, 80 cigaretes, brutto 5 kg.	26.45
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	41.40
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolādes, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	41.35
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	71.50
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, bruto 10 kg	41.70
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	72.40
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	29.15
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīsi, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0.5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, bruto 10 kg	33.90
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	58.50
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Neskafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	25.50
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	38.80
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīsi, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr. pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr. rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	32.90
25 Iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	55.50
31 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	42.40
33 — 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	27.40
46 — 5 kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 250/300 gr raugs, sausais, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 gr siers, 1 kg žāv. augļi, 210/300 gr pudiņa pulveris, 320/400 gr zupas koncentrāts, 200 gr pipari, 200 gr lauru lapas, 50 gr vaniļas cukurs — 38 mārc.	39.50

Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV GRĀMATNICAS,
491 College Street, Toronto 174, Ontario,
— sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p.p.
sestdienās no 8.30 — 2 p.p.

SPORTS

Dižskautu nozares šaušanas sacīkstes

Ziemas sezonu slēdzot „Scarborough Boy's klubā notika kārtējās šaušanas sacīkstes visai dižskautu nozarei. Piedalījās visi dižskautu pulciņi. Londonieši, kā tālākie, nebija varējuši ierasties, bet atsūtījuši izšautos mērķus pa pastu. Sacīkstes risinājās pa kopiem, un cīņa izvērtās jo spraiga. Kamēr viena grupa atradās „uguns līnijā", pārējie šāvēji, lai mazinātu nervu sasprindzinājumu, priekštelpās stiprinājās ar desām un kafiju. Sacīkstes vadīja Kanadas jendas dižskautu nozares galvenais tiesnesis vad. A. Aldermanis. Piedalījās astoņi dižskautu kopi. Rezultāti bija šādi: 1. v. — Sikspārņu kops, Rīgas vienība, Toronto, 193,5 punkti, iegūstot Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba ceļojošo balvu — vairogu. 2. v. — Žurku kops, Rīgas v., 191 p. 3. v. — Zušu kops, Rīgas v., 187 p., 4. v. — Lūšu kops, Rīgas v., 185 p., 5. v. — Ventspils v. Londonā, 178,7 p. 6. v. — Bebru kops, Jelgavas v., Sv. Katrinas, 176 p. 7. v. — X-1 kops, Rīgas v. Toronto, 160 p. 8. v. — X-2 kops, Rīgas v., 155 p. Abām vienībām vēl nav sava nosaukuma, kādēļ tās apzīmētas ar „X-1" un X-2". Individuāli labākie šāvēji: 1. vietā — Imants Kārkliņš, Toronto, 198 p., 2. v. — Ivars Dambenieks, Londonā, 198 p., 3. v. Arnis Rozītis, Toronto, 193 p., 3. v. Andris Leimanis, Toronto, 193 p., bet 4. v. — Jānis Korbs, Toronto, 189 p.

Amerikāņi atstās Kambodžu pirms 30. jūnija

No Baltajam namam tuvu stāvošiem avotiem nāk informācija, ka visi Savienoto valstu sauszemes militārie spēki atstās Kambodžu jau pirms prezidenta Niksona pieteiktā gala termiņa 30. jūnija. Steidzinātai amerikāņu spēku atvilkšanai no Kambodžas iemesls meklējams iekšpolitiskos, starptautiskos un saimnieciskos motīvos.

Jaunais amerikāņu divīziju atvilkšanas termiņš vēl nav galīgi izlemts nepabeigto militāro operāciju dēļ, uz kurām noteikti atsauksies arī drīz gaidāmā tropiskā lietus perioda iestāšanās Kambodžā.

Prezidents Niksons 8. maija preses konferencē jau norādīja, ka lielākā daļa amerikāņu vienību Kambodžu atstās jau jūnija sākumā un līdz mēneša beigām visi amerikāņu spēki, ieskaitot arī militāros padomdevējus, vairs neatradīsies Kambodžā.

Domājams, ka prezidenta Niksona solījuma īstenošanās, kā to norāda labi informēti avoti, tiks paātrināti vismaz par vienu vai divām nedēļām. Runā, ka viens no galvenajiem Kambodžas akcijas apcirpšanas motīviem ir vēlēšanās nostabilizēt pēdējās nedēļās nepiedzīvoti zemu nokritušo vērtspapīru kursu. Vērtspapīri Ņujorkas biržā šonedēļ turpināja krist un to kurss sasniedza zemāko līmeni kopš prezidenta Kenedija nāves 1963. gada 22. novembrī.

Tanī pašā laikā Baltais nams darīja zināmu kongresam, ka valdība nolēmusi piešķirt Kambodžai militārās palīdzības ietvaros 7,5 milj. dolaru.

Šāda militārā palīdzība Kambodžai ļoti nepieciešama, jo tā kalpošot arī Savienoto valstu drošības interesēs. Pagaidām Baltais nams vēl nav paziņojis, kāda veida ieroču piegāde Kambodžai paredzēta, bet domājams, ka piešķirtais 7,5 milj. dol. atbalsts galvenokārt izpaudīsies amerikāņu vieglo ieroču nodošanā Kambodžas nelielās armijas pietiekamai apbruņošanai.

Atzīmējams, ka Kambodžas tagadējais valdības galva Lonols jau griezies pie Vašingtonas ar lūgumu atstāt amerikāņu spēkus Kambodžā arī pēc 30. jūnija. Jau zināms, ka Vašingtona šo Lonola prasību ignorēs.

Kambodžas galvaspilsētu Pnompenu šonedēļ atstāja visas tur līdz šim darbojušās komūnistisko Āzijas valstu diplomātiskās misijas. 89 sarkano diplomātu repatriācija notika pagājušo pirmdienu. Tanī pašā laikā Hanojā ieradies bijušais Kambodžas diktātors princis Sihanuks. Domājams, ka Hanojā Sihanuks mēģinās nodrošināt Ziemeļvietnamas komūnistu palīdzību savas varas atgūšanai.

Vašingtonas steiga militārā spēka atvilkšanai no Kambodžas ir radījusi kritikas balsis Saigonā. Kambodžas akcijas sekmīgu izvešanu līdz galam Dienvidvietnama uzskata par vitālu stratēģisku operāciju savas valsts drošības saglabāšanai nākotnē.

„Vēsturē vēl nav notikusi neviena militāra operācija, kurā ienaidniekam jau iepriekš paziņots, cik ilgi šī operācija turpināsies un cik tālu ienaidnieks tiks vajāts", amerikāņu sūtnim Saigonā Bankeram nesen atgādināja kāds Dienvidvietnamas valdības pārstāvis.

Un tomēr šī „vēsturē vēl nepiedzīvotā", ienaidniekam jau iepriekš pieteiktā akcija pret Hanojas bazēm Kambodžā ir sagādājusi komūnistiem milzu zaudējumus. Katru dienu, pārmeklējot komūnistu pamestās bazes, amerikāņu un Dienvidvietnamas karavīri atrod jaunus lielus municijas, ieroču un pārtikas krājumus. Pagājušajā nedēļā, saskaitot komūnistiem atņemtos granātmetējus, lielgabalus un raķešu ieročus, ASV operējošo spēku ģenerālštābs Kambodžā novērtēja, ka ar tiem Hanoja būtu spējusi īstenot vietkongu 6.000 uzbrukumus militāriem vai civiliem mērķiem Dienvidvietnamā. Tas apstiprina pieņēmumu, ka prezidents Niksons par Kambodžas akcijas izšķīrās ģenerāļa Abrama brīdinājuma rezultātā, ka bez Kambodžas komūnistu ieroču ligzdu iznīcināšanas Dienvidvietnamā atstājamie amerikāņu spēki varētu piedzīvot smagus zaudējumus.

K.

Amerikas latviešu republikāņu sanāksme

(Pārnesums no 1. lpp.)

su, bet piemēra dēļ arī tas, ka Kolorado nodaļas vadītājs Augusts Gulbis saņēmis prezidenta Niksona personīgu vēstuli, ar pateicību par veikto darbu. Arī fakts, ka ALAs kongresu apsveica viceprezidents Agņū, partijas priekšsēdis Allisons un Nacionālitāšu daļas vadītājs Laszlo Pastors, runā skaidru valodu par to, ka latviešu republikāņu darbu atzīst, un ka pilnīgu atzinību un respektu ir ieguvusi arī Amerikas latviešu apvienība, kuŗa, pretēji daudzām saskaldītām nacionālitāšu grupām, patiesi reprezentē ASV latviešu kopumu. Šo faktu derētu iegaumēt un visiem spēkiem atbalstīt mūs vienojošo Amarikas latviešu apvienību.

Kā izcilus nozīmīgu soli V. Korsts atzīmēja, ka republikāņu partijas vadība devusi piekrišanu Nacionālitāšu padomes dibināšanai pie republikāņu partijas centrālkomitejas. Šinī padomē ieietu trīs delegāti un trīs vietnieki no katras oficiāli atzītas nacionālās nacionālitāšu republikāņu organizācijas, tādas pašreiz ir 12 nacionālitātēm, un šīs padomes prezidijs tiktu aicināts līdzrunāt visās izšķirīgās republikāņu partijas sanāksmēs. Tā kā šīs padomes dibināšana paredzama vistuvākā laikā, latviešu republikāņi savā sanāksmē izvēlēja delegāciju, kurā kā delegāti ieiet V. Korsts, I. Spilners un prof. T. Šmits, kā vietnieki — U. Grava, Dr. A. Bārdiņš un advokāts A. Grots. Atzīstot latviešu audzināšanas nozīmi un latviešu jaunatnes piesaistīšanas nepieciešamību, sanāksmes dalībnieki saziedoja 100 dol., kādu summu nodeva Amerikas latviešu jaunatnes apvienībai viena jaunieša sūtīšanai uz Divreizdivi nometni.

Apspriedē Vašingtonā izcilus atzinību izteica latviešu republikāņu aktīvitātei, izsakot savus uzskatus lasītāju vēstuļu un pat ievadrakstu veidā amerikāņu presē. Šeit jāatzīmē, ka izcilus darbu šinī laukā veicis Latviešu republikāņu apvienības informācijas daļas vadītājs prof. Dr. A. Berķis (1200 Fourth Ave, Farmville, Va 23901), ātri un efektīvi reaģējot uz katru mums labvēlīgu, bet vēl ātrāk uz nelabvēlīgu politisku lēmumu vai notikumu. Latviešu republikāņu sanāksme Indianapolē aicina katru latviešu republikāņu nodaļu, un katru pozitīvi domājošu latvieti stāties sakaros un atbalstīt prof. A. Berķa izcilo darbu, par kuŗu viņš saņēmis ne tikai Amerikas patriotisko organizāciju atzinību, bet arī atzinīgas vēstules no vadības un partijas vadošām personām.

Pārrunājot Vietnamas un Kambodžas jautājumus, bija vienprātīgs atzinums, ka šeit lieta negrozas tikai ap kādas atsevišķas tautas vai valsts tiesībām noteikt savu dzīves veidu, bet gan ap to, vai jebkuŗa maza tauta ir spējīga un saņem pietiekamu atbalstu savas brīvības nosargāšanai. Specifiski Kambodžas jautājumā ir arī mums tik tuvais un nozīmīgais jautājums, vai jebkuŗa tauta, kuŗa ir nonākusi Maskavas komūnistu imperiālistu interešu sfairā, var un ir tiesīga sevi atbrīvot un nodibināt savu patstāvīgu un pašas izvēlētu valsts iekārtu. Šinī ziņā visi bija vienās domās, ka prezidenta Niksona Āzijas politika ir 100% atbalstāms. Ļoti atzinīgi novērtētas latviešu republikāņu nodaļu telegrammas un vēstules prezidentam Niksonam, bet jo sevišķi atsevišķo nodaļu darbs, reizē iesūtot arī daudzu latviešu parakstītus iesniegumus. Atzina, ka ir nepieciešami rakstīt arī savas pavalsts senāta un tautas vietnieku nama locekļiem, prasot iestāties par pietiekamu Savienoto valstu apbruņojumu, patiesas likumības un kārtības atjaunošanu un vispārēju prezidenta Niksona darbības atbalstīšanu. Protams, nav nozīmes rakstīt tā sauktajiem „pseudorepublikāņiem", kā senātoriem Javitam, Gudelam, Hetfīldam, bet jāraksta pirmā kārtā tiem, kuŗi savā stājā ir svārstīgi, lai tos atgrieztu pie kopīgas republikāņu partijas ideoloģijas.

Nobeigumā Amerikas latviešu republikāņu apvienības sanāksme nosūtīja atbalsta telegrammu prezidentam Niksonam, bet visu sanāksmes dalībnieku parakstītas vēstules — partijas priekšsēdim rep. R. C. Mortonam un nacionālitāšu da as vadītājam Lszlo Pasztoram, apliecinot lojālitāti, izsakot mūsu vēlējumus, bet reizē arī atzīmējot, ka latviešu republikāņi patur sev brīvas rokas tādu „republikāņu" pārstāvju atbalstīšanā, kas nostājušies pret ASV brīvības principiem, pret prezidentu un kuŗu darbība nav savienojama ar republikāņu partijas ideoloģiju.

B. B.

Nevar atrast vietu nāvējošo gāzu aprakšanai

Savienoto valstu kaŗa ministrija vēl nav atrisinājusi jautājumu, uz kurieni no Okinavas pārvest un aprakt 13.000 tonnu nāvējošās nervu gāzes krājumu. Kā zināms, Okinavu Savienotās Valstis drīzumā atdos atpakaļ Japānai. Japānas parlaments ir pieņēmis vienbalsīgu rezolūciju prasīt Savienoto Valstu valdībai, lai tā nervu gāzes arsenālu no Okinavas izvāc jau tagad.

Sākumā Pentagons bija plānojis Okinavā glabāto nervu gāzi pārvest uz Oregonu. Tādā gadījumā nāves gāzes transportam būtu jāšķērso Kanadas territorija. Kaut arī militārie lietprateji apgalvo, ka gāzes tvertnes ir pilnīgi drošas pret jebkādu negadīju, mu, Kanadas valdība iesniedza Vašingtonai protestu, norādot, ka katastrofas gadījumā būs apdraudētas Kanadas pilsoņu dzīvības. Starplaikā arī Oregona un kaimiņu Vašingtonas štāts prasīja, lai Pentagons atrod nervu gāzes aprakšanai drošāku un vientuļāku vietu. Pentagons apsvēra iespēju atrast „pēdējo dusas vietu" par atombumbu briesmīgākiem ieročiem kādā Klusā okeana salā Havajā vai Aļaskā.

Kad par to uzzināja Kodiakas pilsētas galva Aļaskā, viņš izteicās:

„Šo lietu es uzskatu kā indīgu čūsku maisa saņemšanu Ziemsvētku dāvanas vietā. Čūskas tomēr nebūtu tik nāvīgas, jo viens vienīgs šīs gāzes piliens dažās minūtēs var nogalināt cilvēku.."

Šonedēļ prezidents Niksons uzdeva Pentagonam ātri izšķirties, reizi par visām reizēm atbrīvoties no nervu gāzes krājumiem. Nervu gāzes lieta itin bieži atbalsojusies arī senātā. Nav šaubu, ka šāda vai vēl bīstamāka tipa gāzes ir arī Padomju savienībai, bet daudzi senātori domā, ka humānitāru iemeslu dēļ Savienotām Valtīm ir jādemonstrē, ka tās briesmīgo ieroci nekad nedomā pielietot.

Senātors Franks Čērčs ironiski norādījis:

„Kopš tā laika, kad mūsu rīcībā ir atombumbas, ar kurām iespējams uzspridzināt visu pasauli, liekas būtu nevajadzīgi visu pasauli vēl piedevām noindēt."

Domājams, ka par spīti Aļaskas iebildumiem, nervu gāzi tomēr beidzot apraks Aļaskā.

K.

APCIETINĀTS VĒL VIENS KRIEVU ZINĀTNIEKS

No Maskavas ziņo, ka tur pagājušā sestdienā apcietināts pazīstamais padomju biologs Jurijs Medveģevs. Pieminētais krievu zinātnieks nesen kritiski izteicās par Kremļa rīcību, kas pieļauj komūnistu partijas funkcionāriem iejaukties zinātnieku darba laukā. Līdz pagājušam gadam Medveģevs darbojās Obinskas bioloģiskā institūtā, bet viņu tur no darba atlaida, kad viņa brālis R. A. Medveģevs kopā ar padomju fiziķi Andreju Sacharovu parakstīja atklātu vēstuli Kremļa valdniekiem, prasot liberālas reformas Padomju savienības pilsoņu brīvības un tiesību nodrošināšanai.

Jurijs Medveģevs, tāpat kā daudzi citi padomju sistēmas kritizētāji, cietuma vietā nonāca kādā Maskavas garā vājo iestādē.

Maskavā runā, ka pēc Medveģeva apcietināšanas protesta vēstuli Kremlim nekavējoties iesnieguši vairāki citi padomju zinātnieki, to vidū arī komūnistu partijai piederīgie ar Ļeņina un citiem padomju ordeņiem apbalvoti intelektuāļi.

High Park rajonā
IZĪRĒJAMAS
3 ISTABAS,
VIRTUVE un
GARĀŽA.
Piemērots nelielai ģimenei.
Zvanīt Toronto 763-7207

RICHARDU
ZEMARĀJU
MEKLĒ
ARNOLDS B.
no Rīgas.
Rakstīt J. Grāvītim,
24 Briscoe Street West,
London 63, Ontario,

AMERIKĀŅU ASTRONAUTS ARMSTRONGS ĻEŅINGRADĀ

Ļeņingradā nupat notiek tā dēvētās internacionālās telpas pētīšanas komitejas organizētais zinātnieku kongress. Tajā piedalās 39 valstu pārstāvji, bet divas trešdaļas no 1200 kongresa dalībniekiem dod Padomju savienība.

Amerikāņu delegācijas vidū ir arī astronauts Nīls Armstrongs — pirmais cilvēks, kas spēra kāju uz mēness. Kaut arī krievi to nebija vēlējušies, Nīls Armstrongs jau pirmajās kongresa dienās bija vispopulārākais delegāts. Ar savu vienkāršību un gandrīz kautro personību Nīls Armstrongs atrodas konferences delegātu uzmanības degpunktā. Pēc kongresa pirmās sēdes simtiem delegātu ielenkuši Armstrongu, lai iegūtu amerikāņu astronauta autogrammu. Droši vien, lai apslāpētu tikai Armstrongam vien veltīto sajūsmu, krievi tajā pašā dienā noorganizēja Nīla Armstronga braucienu Ļeņingradas ielās kopā ar padomju kosmonautiem Georgiju Beregvoju un Konstantīnu Feloktisovu. Rezultātā arī ļeņingradieši uzgavilēja daudz skaļāk Armstrongam nekā pašu krievu pasaules telpas lidotājiem.

K.

Kanadas publika sanikņota par lēno pasta piegādi

Dadža karikatūra

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Pēc ministru prezidenta atgriešanās no Klusā okeana Āzijas piekrastes valstu apmeklējuma ministru kabinets nolēmis paaugstināt Kanadas dolara vērtību. Tāpat valsts bankas priekšsēdis Rasminskis paziņojis, ka procentu likme pazemināta uz 7, kas ir otrs pusprocenta pazeminājums kopš 11.maija. Pašreizējais Kanadas dolara kurss, tātad, nav cieši noteikts, bet kādu laiku svārstīsies, sakarā ar stāvokli pasaules naudas tirgū.

☆ Ontario veselības ministrs T. Vells paziņojis, ka sākot ar 1. jūliju provinces medicīniskās apdrošināšanas plānā (OHSIP) uzņemtas arī dzimstības aizsarglīdzekļu segšana, vīriešu sterilizēšana un divas pārbaudes gadā sievietēm, kas lieto tabletes dzimstības kontrolei. Pēdējās domātas eventuālas vēža slimības atklāšanai, kas varētu draudēt kā konsekvence minēto tablešu ilgākas lietošanas gadījumos.

☆ Ontario ģenerālpokuros Višerts parlamentā apliecinājis, ka taisnība policijas departamenta norādījumiem: provincē ieplūst miljoniem dolaru kapitāla ieguldījumi no kriminālиem avotiem. Višerts gan izvairījās teikt, kas darīts, lai šo parādību apkaŗotu, jo esot grūti izpētīt, vai kapitāls nāk no krimināliem elementiem vai ne. Policijas inspektors Obrejs Poters norādīja, ka noziedznieku organizācija Mafija iegulda līdzekļus likumīgos pasākumos, lai segtu savu nelegālo aktīvitāti. Kā policija, tā slepenais dienests aizdomīgos novēro, bet tos nav iespējams notvert, iekām tie neizdara likuma pārkāpumu..

☆ Par skolotāju izdarībām sakarā ar viņu algu prasībām sašutuši Vinipegas vidusskolēni un divas dienas rīkoja demonstrācijas skolu pagalmos un skolu valdes priekšā. Vairāk nekā 1000 skolēnu no 12 vai vairāk vidusskolām atsacījās ierasties mācībās protestā par skolotāju un skolu valdes ietiepību. Skolēniem ātrs nokārtojums ir svarīgs, jo tuvojas gala pārbaudījumu laiks. Skolu valde nolēmusi lūgt Saskačevanas izglītības ministru Milleru iecelt šķīrējtiesu jautājuma nokārtošanai.

☆ Darba spēka ministrs Makekens parlamentā iesniedzis ziņojumu, kurā paredz darba spēka pieprasījumu dažādās nozarēs nākošo 5 gadu laikā. Pēc ministra aplēsuma nodarbinātība Kanadā pieņemsies par 1 miljonu, pie tam lielākie pieprasījumi būs profesiju un techniķu grupās. Ārsti, advokāti, skolotāji, inženieri un architekti 1975. gadā ieņems 16 proc. no visa nodarbināto skaita, salīdzinot ar 10 proc. 1961. gadā. Toties samazināsies strādnieku skaits lauksaimniecībā, zvejniecībā un mežniecībā, kas pēc 5 gadiem labi ja aizņems 5 proc. no strādnieku kopskaita.

—ns

Gromiko Parīzē

Kamēr ASV ārlietu ministrija cenšas uzzināt no Pad. savienības sūtņa Vašingtonā Dobriņina Kremļa nākamos politiskos gājienus, pirmdien negaidot Parīzē ieradās Pad. savienības ārlietu ministrs Andrejs Gromiko. Viņš Francijas galvaspilsētā uzturēsies piecas dienas. Gromiko oficiālā Parīzes apmeklējuma iemesls esot sagatavot plānus oktobŗa mēnesī paredzētajam Francijas prezidenta Žorža Pompidū Maskavas apmeklējumam.

Labi informētās aprindās valda pārliecība, ka Gromiko Parīzē nav tādēļ vien. Domā, ka viņš mēģinās pārliecināt franču valdību atbalstīt Maskavas diplomātiskos soļus „draudzīgas sadzīvošanas ietvaros", kas paveŗ durvis Kremļa „miermīlīgajiem" nolūkiem iepretim Rietumeiropas valstīm.

Ļoti iespējams, ka Gromiko Parīzē centīsies panākt angļu-franču nolīgumu, kas paredz, ka Eiropas miera dēļ abi partneri uz mūžīgiem laikiem deklarēs atteikšanos no militāras varas lietošanas. Kā zināms, tad nesen Gromiko šādu pašu līgumu Maskavā nesen parakstīja ar Rietumvācijas valdības pilnvaroto Egonu Bāru.

Ar šāda veida līgumiem Maskava grib nošaut reizē divus zaķus. Pirmkārt, tie kalpo illūziju radīšanai, ka Eiropai nav jābaidās no Pad. savienības militāras invāzijas. Ar to Kremlis cenšas uzspridzināt Eiropas valstu līdzdalību NATO kopīgās aizsardzības iestādījumā. Otrs Maskavas gājiena zaķis nav nekas cits, ka panākt tagad Eiropas valstu oficiālu atzīšanu Otrā pasaules kaŗa rezultātā radītiem territoriāliem pārkārtojumiem vecajā kontinentā. Maskava vēlas, lai Rietumeiropa nevien de facto, bet arī de jure atzītu „politiskās un territoriālās pirmaiņu reālitātes."

Rietumvācijas kanclera Vilija Branta ārlietu ministrs Valters Šēls šonedēļ bija paredzējis doties uz Maskavu, lai tur sāktu risināt techniskās problēmas Bonnas un Maskavas labāka saprašanās gara īstenošanai.

Dažas dienas pirms paredzētās Maskavas misijas Šēls tomēr ceļojumu atsauca. Kā zināms, Vilijs Brants Rietumvācijas valdībai nodrošinājis vairākumu parlamentā ar viņa paša sociāldemokratu partijas koaliciju ar vācu brīvo demokratu partiju. Tagadējais Rietumvācijas ārlietu ministrs Valters Šēls ir brīvo demokratu partijas līderis. Šēla partijā par Branta tuvināšanās politiku ar austrumiem ir pacēlušās kritikas balsis. Domājams, ka Šēla ceļojums uz Maskavu atlikts tieši brīvo demokratu partijas valdības vairākuma lēmuma rezultātā. Kā zināms, tad 14. jūnijā trīs Rietumvācijas apgabalos notiks vēlēšanas. Brīvie demokrati domā, ka Šēla Maskavas brauciena dēļ partija varētu šajās vēlēšanās zaudēt daudzus atbalstītājus.

Domājams, ka Šēls uz Maskavu dosies augustā vai septembrī. Līdz tam laikam Gromiko, droši vien, būs paspējis atkal iegriezties Bonnā no jauna apliecināt to, ka Maskava nekā cita nevēlas, ka tikai „nodrošināt mieru Eiropas kontinentā". Protams, ka „Otra pasaules kaŗa seku reālitāšu dēļ" Gromiko nerunās uar krievu divīziju atvilkšanu no Eiropas sirds un tīri „humānitāru" jemeslu dēļ paturēs arī Berlīnes kauna mūri.

No Bonnas pagājušajā nedēļā nāca ziņas, ka Vilijs Brants, pēc neauglīgās apspriedes ar Pankovu, esot nodomājis līgt ar Austrumvāciju kādu līgumu, kas gan laikam būs vienīgais civīlizētās Eiropas vēsturē. Runa iet par Pankovas valdības paraksta dabūšanu uz dokumenta, ar kuŗu tā apsolās nešaut uz nelaimīgiem cilvēkiem, kas pāri Berlīnes mūrim mēģina nokļūt Rietumberlīnē.

PLŪDI RUMĀNIJĀ

Austrumrumāniju piemeklējuši milzu plūdi, apdraudot trīs lielas pilsētas. Tūkstošiem kaŗavīru un civīliedzīvotāju mobilizēti dambju nodrošināšanas darbos, lai aizsargātu 200.000 iedzīvotājus Galati pilsētā, kuŗa ir arī lielākais Rumānijas dzelzs un tērauda rūpniecības centrs.

Lielie plūdi ir jaunākā dabas katastrofa, kādu vien var atcerēties Rumānijas vēsturē. Līdz šim nonāvēto skaits ir vismaz divi simti un vairāk nekā 265.000 iedzīvotāju palikuši bez pajumtes.

Kalnu upes, uzplūdušas no lielajām lietus gāzēm un kūstošā sniega, gāžas lejup no kalniem, paceļot ūdens līmeni bīstamā augstumā otru reizi desmit dienu laikā.

Materiālie zaudējumi visā valstī novērtēti ap 1 biljonu dolaru. Ūdens pārplūdinājis 1.800.000 akru aramzemes, bojā gājuši 28.000 mājlopu, iznīcinātas 9.300 mājas, bet 65.000 mājas atrodas zem ūdens.

—s

SAMAKSĀS PAR NACIONALIZĒTIEM ĪPAŠUMIEM

No Otavas ziņo, ka Kanadas ārlietu ministrija Budapeštā panākusi vienošanos, ar kuŗu ungāru komūnistu valdība apsolījusies kompensēt Kanadas pilsoņus par Ungārijā nacionālizētiem īpašumiem. Kanadas pilsoņiem prasības par īpašumiem Ungārijā jāiesniedz Otavai. Domājams, ka ungāru komūnistu valdība kompensācijā neizmaksās kopsummā vairāk par 1 milj. dolaru.